

Stabilizacija terja od vsakega komunista ustvarjalni prispevek

V dneih 7. in 8. oktobra t.l. je bila v Ljubljani dvodnevna seja Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Uvodno besedo je imel predsednik CK ZKS Andrej Marinč. (Iz njegovih izjav in v nadaljevanju povzemamo najpomembnejše poudarke). Po uvodnem referatu je besedo povzel predsednik Izvršnega sveta skupščine SRS Janez Zemljarič, ki je zbranim predstavil načrt uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v Sloveniji. Obe poročili sta izzvali bogato in plodno razpravo, katere plod so bili ustrezni sklepi.

Med govorom Andreja Marinča.

Poudarki iz referata Andreja Marinča

- *Naše delo se ni pričelo v juliju 1983, ko smo sprejeli dolgoročni program gospodarske stabilizacije. Frontne sile in ves politični sistem so spodbujali delovne ljudi in občane. Imamo tudi že rezultate, ki ohrabrujejo.*
- *Za aktiviranje velikih rezerv, ki jih imamo še na skoraj vseh področjih, ne potrebujemo pomembnejših vlaganj, treba je le odgovorno in prizadeto uporabljati v proizvodnji in šolah pridobljeno znanje.*
- *Kdor nima druge možnosti, bo moral sprejeti, vsaj začasno, delo kjerkoli v Sloveniji, in delo, ki je na razpolago, in tudi v praksi dokazati, da je odnos do dela ena od naših temeljnih vrednot, iz katere izvirajo tudi pravice in obveznosti.*
- *Vztrajati moramo pri usmeritvi, da samoupravno združevanje dela in sredstev pomeni, kljub zastojem in zapletom, edino možnost za to, da bodo delavci v združenem delu lahko prevzeli v roke odločanje o celotni reprodukciji.*
- *Pogostno smo dopuščali ohranjanje izkrivljene zavesti in družbene prakse, da socializem zmore vse, da lahko prehitavamo razvoj, da, skratka, lahko živimo nad možnostmi. Podlaga za to sta bila prevelika zadolžitve in inflatorno financiranje. Sedaj prihajajo računi za takšno ravnanje.*
- *Odgovornost moramo uveljaviti le konkretno, sicer je to le prazno govorjenje, kjer se kaže na druge — navadno zunaj tovarniškega, krajevnega, občinskega in republiškega plota.*
- *Ni res, da pri nas nismo uveljavljali odgovornosti in kadrovskih menjav, kot to želijo nekateri prikazovati javnosti.*
- *Ni več mogoče izstavljalni računov za neorganski razvoj in za napačne odločitve drugim — bodisi kolektivom bodisi občinam ali republikam in avtonomnim pokrajinam.*
- *Komunisti v sindikatih in gospodarski zbornici so dolžni odločno pomagati, kolektivom, da bodo sprejeli takšne sisteme in modele vrednotenja dela in nagrajevanja, ki bodo sprostili ustvarjalno pobudo delavcev in strokovnjakov.*
- *Odločno kaže zavrniti pojave in tendence, ki jih je zaznali v nekaterih javnih nastopih in v sredstvih informiranja in ki odkrito zahtevajo spremembe temeljev in ustavne zasnove političnega sistema.*
- *Koncepti komune pri stabilizacijskih programih podcenjujemo in preveč smo srpni do slabosti in neracionalnosti, ki se dogajajo v nekaterih regijah in občinah.*
- *Delavec, ki resnično dela, mora biti zaščiten pred vsakršnimi zlorabami, še posebej, kadar opozarja na slabosti in sam prispeva k učinkovitemu razvoju in upravljanju z družbenimi sredstvi.*
- *Bolje se moramo poenotiti pri opredeljevanju odgovornosti ZK, za kar je po programu in statutu ZKJ in po ustavi odgovorna zveza komunistov, in kako uspešno delovati.*
- *Naša 8. seja je skupna priprava na to, da bomo člani CK ZKS, vsi organi, organizacije in predvsem vsi člani ZK delovali med ljudmi in se skupaj z vsemi, ki jim je pri srcu to, kar smo dosegli do sedaj, in ki so pripravljeni soustvarjati boljše življenje, borili za dosledno in demokratično spoštovanje ter pošteno uresničevanje dogovorjenega.*

KLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 40 — Leto XXII — 15. oktober 1983

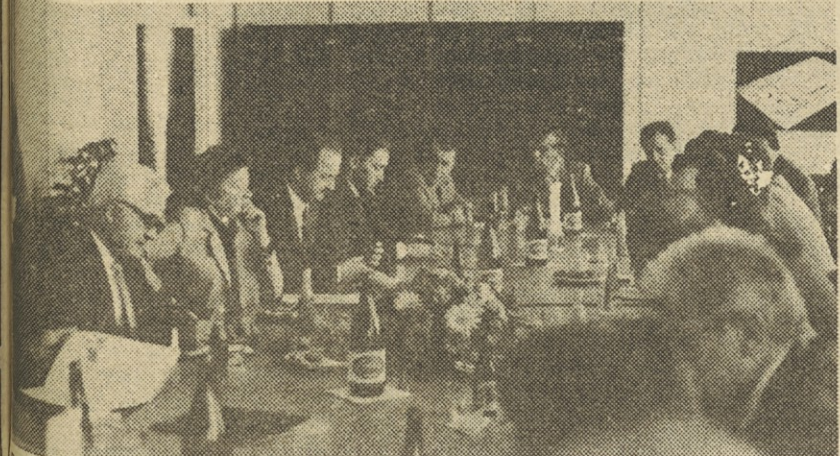
MILKA PLANINC V ISKRI

NASTOPATI MORATE S ČIM ŠIRŠIMI AMBICIJAMI

Poročali smo že, da je v torek, 4. oktobra obiskala naši delovni organizaciji Mikroelektroniko in Center za elektrooptiko predsednica zveznega izvršnega sveta Milka Planinc. Po ogledu obeh delovnih organizacij je bil v prostorih CEO daljši razgovor, ki so se ga poleg najodgovornejših predstavnikov Iskre in predsednice ZIS Milke Planinc udeležili še zvezni sekretar za energetiko in industrijo Rade Pavlovič, predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Janez Zemljarič, predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Jernej Jan, predsednik republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo Erik Vrenko in predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane Dore Dovečer.

To pomembno delovno in informativno srečanje je začel gostitelj, predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič, ki je visoke goste najprej seznanil z glavnimi podatki o Iskri, to je o njenem poslovanju, izvozu, številu zaposlenih in seveda proizvodnih programih ter podal okvirno podobo naše SOZD. Ko je Lasič govoril o novih

prav tako lahko precej prispevali k povečanju Iskrinega izvoza zlasti na konvertibilna tržišča. Pri tem je Lasič še posebej poudaril, da mora gospodarstvo že zdaj vedeti za pogoje gospodarjenja v prihodnjem letu, da bi se tako lahko uspešno prilagodilo in organiziralo za poslovanje, izvoz in proizvodnjo v letu 1984.

Predsednica ZIS Milka Planinc na razgovorih v SOZD Iskra.

proizvodnih programih in propulzivno, zlasti mikroelektronike in računalništva, je opozoril predvsem na nujen razvoj potrebne opreme za novo proizvodnjo, ki jo ta trenutek zelo ovirajo skoraj onemogočajo administrativni predpisi o omejevanju uvoza. Če, po njegovih besedah, ni do sedaj težav z uvozom potrebnega repromateriala in sestavnih delov, pa je uvoz opreme zelo boleča točka, o kateri naj bi pričel podatek, da smo letos v Iskri proizvedli samo za 1.200.000 dolarjev opreme, kar seveda sodi v investicijsko dejavnost. Brez večjega uvoza opreme pa ni mogoče na eni strani povečati proizvodnje, ki bi jo lahko uspešno proizvedli, niti uvajati novih izdelkov, ki bi

Boris Lasič je tudi obširneje spregovoril o tako imenovani devizni participaciji za nakup domačih surovin, zlasti železa in bakra ter pri tem poudaril, da je Iskra z RT kombinatom Bor dosegla pomembno sodelovanje in sporazumevanje na tem področju, zlasti v smislu dohodkovnih odnosov, teže pa gre s tovarno kablov Svetozarevo, kjer se vedno prevladujejo kupoprodajni odnosi. Ob koncu je spregovoril še o Iskrinem sodelovanju z Elektronsko industrijo v Nišu, kjer so široke možnosti za sodelovanje, zlasti na proizvodnih programih in izvozu.

O družbenopolitični aktivnosti, delovanju sindikata in ostalih družbenopolitičnih organizacijah v Iskri je nato

govoril predsednik KOS SOZD Iskra Janez Kern, ki je zlasti poudaril velike napore in tudi uspehe na področju samoupravnega sporazumevanja v okviru naše sestavljene organizacije, pri čemer je zlasti opozoril na sprejetje samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in sredstev za OD, torej paketa sporazumov (»Tudi pri vas torej sprejemate pakete«, mu je segla v besedo Milka Planinc), ki bodo zelo pomembno vplivali na nadaljnjo samoupravno organiziranost celotne Iskre.

Za njim je na kratko v imenu slovenske elektroindustrije spregovoril član KPO Gojmir Blenkuš, ki je ponovno poudaril, da zmanjšanje investicijske dejavnosti v tej panogi slovenske industrije že resno ogroža ne samo njen nadaljnji razvoj, temveč celo njeno enostavno reprodukcijsko sposobnost.

»Mogoče sem malce zlobna in izzivalna«, je na začetku svojega izvajanja dejala Milka Planinc, »toda sem k vam sem prišla, da bi spraševala in ne odgovarjala. Osebnostim, da nas najtežje še čaka in napak bi bilo ustvarjati mnenje, da smo sedanjo krizo delno že premostili. Naš cilj ni izboljšanje sedanjega stanja in vrnitev v stare, dobre čase, temveč se moramo organizirati tako, da bomo celotno družbeno produktivnost dvignili na višjo raven. To pa pomeni celotno prestrukturiranje gospodarstva, pri čemer ne moremo pričakovati uspešnega uresničevanja programa gospodarske stabilizacije, če bodo na eni strani stali vlada in drugi državni organi, na drugi pa ekonomija oziroma nosilci gospodarskega razvoja.

In tu se zastavlja vprašanje, ali imamo lastno pamet, ali imamo takšne ambicije, ali imamo moči, da to storimo in odgovor je v rokah gospodarstva, kajti komu jutri naložiti naš gospodarski razvoj in razvoj nove tehnologije, če ne gospodarstvu? In če takšnih ambicij v gospodarstvu ni, potem pač moramo ukrepati linearno. In v stanju, v katerem danes smo, moramo vsi iskati poti naprej. Toda kako? V prvi vrsti poskrbeli za stabilizacijske programe, dalje, kakšne rešitve predlaga Iskra za razreševanje sedanjih problemov in kaj jo moti v obstoju? Tu so potem cene, ki so zagotovo eno najzapletenejših vprašanj ekonomske politike.

Kar sem videla pri vas, je zelo dobro. Zares sem dobila pri tem več poguma, ker sem videla, da grede stvari le naprej. Sicer pa je stabilizacija naša nužnost. Celotno ko nas ne bi pestili nikakršni zunanji dolгови, se ji ne bi mogli izogni.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred XII. zunanjetrgovinsko konferenco

Akcijski program za uresničenje letošnjega izvoznega načrta — Izvojni program za prihodnje leto — Povečevanje izvoza, zlasti v dežele v razvoju — Še večji pomen Iskrinim poslovnim enotam v tujini.

V dneih od 19. do 21. oktobra bo na predstavitelji XII. Iskrina konferenca mednarodnega trženja. Udeležili se je bodo vodje poslovnih enot v tujini, direktorji in komercialni direktorji Iskrinih poslovnih organizacij ter direktorji tistih temeljnih organizacij, katerih izvoz presega 4 milijone dolarjev na leto.

Organizatorji iz Iskre Commerce so konferenco povabili tudi predstavniki vodilnih republiških organov in Ljubljanske Univerze, tega pomembnega srečanja pa se bodo udeležili tudi odgovorni delavci iz zunanje-trgovinske operative Iskre Commerce.

Podobno kot vse dosedanje konferencie, bo tudi ta namenjena Iskrini ekonomski usmeritvi, pri čemer pa bo tožnja v ospredju Iskrina prisotnost na trziščih dežel v razvoju. Konferenca bo v prvi vrsti obravnavala akcijski program za uresničenje letošnjega izvoznega načrta in program izvoza za prihodnje leto in sicer na takšnih ravneh, kakršne smo si načrtali v srednjeročnem programu.

Na konferenci bo po predvidevanjih pričakovala tudi živahna in konstruktivna razprava med vodilnimi predstavniki vodilnih Iskrinih proizvodnih DO ter predstavniki Iskrinih poslovnih enot v

tujini in zunanjetrgovinsko operativno Iskre Commerce.

Nedvomno bo na tem delovnem dogovoru tudi velik poudarek gospodarjenju in vlogi Iskrine zunanjetrgovinske mreže. Ne bo odveč, če ponovimo, da prodaja Iskra prav s pomočjo svojih poslovnih enot v tujini čez 80% od celotnega izvoza.

Udeleženci konference bodo razpravljali tudi o predlogih za odpiranje novih poslovnih enot v tujini, zlasti v deželah v razvoju in pa v najbolj razvitih državah, kjer so viri najsodobnejšega znanja o elektroniki in pa seveda tudi tehnologij za proizvodnjo sodobnih elektronskih sistemov in elementov.

V okviru konference bo tudi interni sestanki vodij Iskrinih poslovnih enot v tujini. Na njem bodo obravnavali ekonomska, organizacijska in varnostna vprašanja.

V zvezi z delovnim sporedom XII. konference mednarodnega trženja Iskre, naj opozorimo predvsem na naslednje referate: o akcijskem dogovoru o izvajanju izvozne usmerjenosti Iskre bo prvi dan konference, torej v sredo, 19. oktobra govoril predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič. Zadnji dan, torej v petek, 21. oktobra bo Boris Lasič spregovoril o srednjeročni politiki in ciljnih mednarodnega trženja Iskre, Janez Vipotnik bo govoril o ukrepih za izvajanje te politike, Peter Cuderman pa bo podal pregled Iskrinega mednarodnega trženja Iskre letos in prihodnje leto. L.D.

DO — AVTOMATIKA

Iskra na sejmu v Plovidvu

Na mednarodnem sejmu v Plovidvu prikazuje Iskra Avtomatika skupaj z bolgarskim inštitutom ZNIKA svojo mikroročunalniško napravo za daljinski prenos podatkov TI — 30.

Poleg naprav, ki bodo uporabljene na progi Sofija — Plovidvu, razstavljamo še module, ki jih v TI — 30 specialno uporabljamo za aplikacije v energetiki.

Da bi bolgarske elektrogospodarsstvenike še posebej seznanili z našim programom za energetiko, jih je inštitut ZNIKA povabil na seminar v okviru sejma. Tako smo 28. septembra letos najprej z diapozitivni prikazali naš celoten program za energetiko začeni s števeci, instrumenti in zaščito pa vse do sistemov avtomatizacije elektrarn, računalniških sistemov, vodenja in telekomunikacijskih sistemov. Sledil je še referat mag. Peterlina, v katerem je podrobno razložil operativno in programsko opremo TI — 30 E za energetiko, nato pa še dva referata s področja železnice.

Po seminarju smo imeli še poslovne razgovore s predstavniki belgijskega ministrstva za energetiko in metalurškega kombinata iz Gornje Rakovice. Oboji so se zelo zanimali za naše naprave in vse kaže, da lahko realno pričakujemo razširitev obstoječih poslov še na področje energetike.

Boštjan Škorjak

Sodelovanje EI Niš in Iskre

Povsem kratka novica, da sta se med sejmom elektronike v Ljubljani sestali delegaciji Iskre in Elektronske industrije iz Niša, je manj poučene presenetila. Oba naša elektronska giganta sta bila v preteklosti bolj znana po tem, da sta si »metala polena pod nogo« tako na domačem kot na tujem tržišču. Zato so predstavniki sedme sile pohiteli z vprašanji k predstavnikom ene in druge organizacije združenega dela. Medtem ko je bil Milan Stokič, podpredsednik KPO Ei iz Niša z odgovorom bolj skop, je Boris Lasič, predsednik KPO sozda Iskra radovedne novinarje bolj potolažil.

»Dogovorili smo se, da bomo ustanovili dva skupna organa, ki bosta usklajevala dolgoročni razvoj in trgovsko sodelovanje. Dogovarjamo se tudi, da bi okrepili sodelovanje na področju računalništva, kjer smo doslej bolj slabo sodelovali«, je bil kratak Milan Stokič. K tej, kakoreko »protokolarno« kratki in posplošeni izjavi kaže še dodati, da Iskra sodeluje s približno desetim odstotki vrednosti naložbe v tovarno TV slikovnih cevi, ki jo je zgradil Ei Niš (še s sovlaganjem RIZ in Zagreba) in ki bo te dni začela s proizvodnjo.

»Skupni sestanki in dogovori niso nič novega,« je dejal Boris Lasič. »Zadnja leta se srečujemo nekajkrat na leto, tri do štirikrat, in se dogovarjamo tako o razvoju kot o delitvi programov in komercialni plati naše dejavnosti. Spoznali smo namreč, da dva tako podobna in velika sistema kot sta Iskra in Ei na jugoslovanskem trgu brez sodelovanja na vseh področjih ne moreta več uspevati. Zato pogovori o tem, kaj bi v bodoče delali eni, kaj drugi, dogovori o sovlaganjih ter o tem, kako in kje prodajati, pospešeno in uspešno tečejo.«

Letos so se v Iskri in EI dogovorili za skupen nastop v Argentini in Turčiji (v okviru posebnega konzorcija) ter na domačih tleh (Jugel). V Argentini gre za postavitev sistema za avtomatizacijo železniškega prometa, kjer bo dobava opreme dosegla skupno vrednost 500 milijonov dolarjev. V Turčiji bo konzorcij opremil železnico s signalnimi napravami. Konzorcij se dogovarja za posle v Iranu, Maleziji in sredozemskih deželah v razvoju. Na področju računalništva se obe delovni organizaciji dogovarjata o izbiri izdelovalcev perifernih enot. Pogoji oziroma želja obeh je, da bi bile uporabne za oba računalniška sistema, ki ju izdelujeta. Od tu naprej bi bil naslednji korak za razvoj večjih kompatibilnih ali skupnih sistemov, ki bi nazadnje prerasli v enoten jugoslovanski računalniški sistem (kar pa je želja ne samo obeh proizvajalcev, ampak tudi zahteva družbe, izrečena že pred nekaj leti).

Dogovarjali so se tudi o obojestranskih sovlaganjih ter o tem, da bi Ei v zunanjetrgovinskih poslih uporabljal razvejano in preizkušeno specializirano delovno organizacijo Iskra-commerce.

Elektronika resnično spreminja svet, bi dejal kak zlobnež, saj se spreminjajo celo naše poslovne navade.

VEČ KOT 247 MILIJONOV DOLARJEV IZVOZA

Ob jubilejnim 30. sejmu Elektronika '83 je Iskra 4. oktobra pripravila tiskovno konferenco, na kateri so novinarje, ki so se udeležili v velikem številu, informirali o doseženih rezultatih SOZD Iskra v prvi polovici letošnjega leta in z načrti za poslovanje v drugi polovici, ki poteka v še bolj zaostrenih razmerah. Tiskovno konferenco je vodil predsednik kolegijskega poslovodnega odbora SOZD Iskra Boris Lasič s sodelavci, udeležili so se je tudi glavni in drugi direktorji Iskrinih delovnih organizacij.

»Družba nam je doslej pomagala samo z deklarativnimi izjavami in neureničnimi sklepi o podpori!« Tako je na novinarski konferenci pribil Boris Lasič, predsednik KPO sozda Iskra. Izjava ne bi bila izzvenela tako dramatično, kakor je, če je ne bi podal predsednik tako velike organizacije združenega dela (Iskra je bila lani po velikosti dvanajsta v Jugoslaviji) in če ne bi šlo za elektronsko industrijo. Le-ta je, kot vemo, nosilec razvoja v vseh razvitih državah in up za hitrejšo reševanje težav manj razvitih. Zato smo tudi v vse naše dokumente in resolucije, ki se nanašajo na razvojne poti Jugoslavije, tej dejavnosti dali pomembno, prednostno vlogo. Zraven naj bi seveda spadala tudi podpora družbe, da bi se elektronska industrija razvijala, kot bi nam bilo najbolj v prid.

Toda, kot trdijo v Iskri, so bili doslej deležni le praznih besed, Kakšno pomoč želi Iskra od družbe?

Predsednik Lasič je govoril o več vidikih pomoči družbe, posrednih in neposrednih: o večji možnosti uporabe deviz, ustvarjanju boljših možnosti za izvoz (kako narediti izvoz bolj mikaven), o družbeni usmeritvi razvoja te dejavnosti (Jugoslavija je menda edina dežela, kjer gradimo elektronsko kot infrastrukturo gospodarstva izključno na podjetniških načelih), o omejevanju možnosti za razvoj. Med drugim je tudi dejal, da pri nas delovne organizacije, ki se spuščajo v velike posle na tujih tržiščih, nimajo za seboj državne podpore, da so prepuščene same sebi in da same nosijo vsakršni tveganje nastopanja na tujem trgu. Normalno poslovno tveganje bodo razumljivo nosila podjetja sama, toda včasih pride na tujem trgu do motenj, ki jih povzroči sila, je dejal Lasič, in takrat bi družba svojo »firmo« morala podpreti.

Se posebej pa je Boris Lasič poudaril razvojne težave. Ne le zavrite naložbe za nove proizvodne zmogljivosti, pač pa tudi uvoz opreme za raziskave omejujeta razvojne možnosti elektronske industrije do zaskrbljujočih meja. Razvoj temelji v dobri (pravzaprav že odločilni) meri na lastnem raziskovalnem delu, ki pa zahteva kvalitetno opremo iz uvoza. Doma je namreč nihče ne izdeluje. Odlična oprema laboratorijev in raziskovalnih inštitutov je pogoj za hitre in dobre raziskovalne dosežke. Toda predpisi, ki so omejili uvoz opreme, slabo ločijo nujno potrebno opremo za raziskovalne institucije od tiste, ki jo po nepotrebnem uvajajo mnoge delovne organizacije. Tako je danes laboratorij pri tuji konkurenci po vrednosti opreme približno petkrat bolj opremljen kot Iskrin. Da bi podkrepil svoje trditve, je Boris Lasič malce provokativno natisel še tole primerjavo: Iskra bo letos prispevala okoli desetino vsega slovenskega izvoza in 2 odstotka jugoslovanskega. Uvozila bo za 4 odstotke slovenskega in 1 odstotek jugoslovanskega uvoza. Toda za svoje raziskovalne institucije bo uvozila manj kot dve tisočinki odstotka vsega jugoslovanskega uvoza opreme... Zato seveda ne bo nič čudnega, če kakih 2000 inženirjev, ki se v Iskri ukvarjajo z razvojem (približno toliko jih imajo tudi v Elektronski industriji Niš) in raziskavami, ne bo dalo od sebe vsega, kar bi lahko.

Z rezultati poslovanja ob polletju smo bili v Sozd Iskra zadovoljni tako, da na tej osnovi ocenjujemo tudi rezultate, ki bi jih predvidoma uspeli realizirati do konca leta.

Tako kot trimesečne rezultate lahko namreč tudi polletne še smatramo za ugodne. Čeprav proizvodnja in izvoz nista dosegla planirane dinamike pa vendarle predstavljata pomemben dosežek glede na težavne gospodarske razmere v državi. Tudi finančni rezultat je vzpodbuden, saj je kljub naraščanju cen repromateriala in naraščanju dajatev iz dohodka uspelo doseči več kot polovico za leto načrtovane akumulacije. Vendar pa finančne rezultate močno razvrednoti izredno visoka inflacija in kljub sorazmerno ugodnim porastom vedno manj ostaja za naložbe in za zboljšanje strukture poslovnih sredstev s čemer se postopno zmanjšujejo tudi možnosti za kvalitetno sodelovanje.

Industrijska proizvodnja je Iskri ob polletju narasla upoštevaje metodologijo Zavoda za statistiko za 6,7 % v primerjavi s polletjem 1982. To je nedvomno vzpodbuden rezultat, saj je v tem času elektroindustrija Slovenije realizirala le 2,8 % porast oziroma slovenska industrija za 3,5 %.

Proizvodnja, navedena po stalnih cenah iz leta 1980, je ob polletju 1983 znažala 140 mrd din, oz. 20,3 % več kot v enakem obdobju v letu 1982. V obdobju prvih 8 mesecev pa je proizvodnja dosegla že vrednost 17,4 mrd din, vendar je zaradi dopustov v dveh polletnih mesecih njen porast nekoliko zastal.

Izvoz se je od lanskega polletnega izvoza povečal za 18,1 % in je dosegel vrednost 98,2 mio \$. Letni plan je bil izpolnjen za 39,4 %. Tudi v Iskri je bil izvoz za konvertibilno področje ugodnejši, saj je tu porast znašal 35,4 %. Vrednostno je bilo na konvertibilnem področju realizirano 70,2 mio \$, oziroma 71,5 % vse izvozne realizacije. Na klirniško področje je bilo izvoženo manj kot ob lanskem polletju, čeprav je bil v mesecu juniju dosežen rekorden izvoz na to področje, predvsem v Sovjetsko zvezo.

Glede možnosti plasmaja Iskrinih izdelkov na tuje trge se razmere niso izboljšale. Predvsem v deželah razvitega zahoda še vedno vlada recesija in so naši izvozni dosežki vedno bolj odvisni od izdelčne in poslovne kakovosti ter hitrega prilaganja zahtevam tržišča. V osmih mesecih je izvoz znašal že 119,5 mi dolarjev oziroma 85,1 mio dolarjev na konvertibilno področje.

Prodaja je bila močno odvisna predvsem od proizvodnih možnosti. Na domačem trgu bi namreč lahko prodali tudi več, če bi lahko zagotovili večjo proizvodnjo in ustrežnejši asortiment izdelkov.

Na področju domače nabave so se v prvem polletju 1983 nadaljevale težave zaradi visokih cen in neurejene cenovne politike, nerednih dobav s strani domačih dobaviteljev ter pretiranih zahtev po deviznih in dinarskih participacijah. Oskrba je bila tako še slabša kot v prvem kvartalu in to predvsem z izdelki barvne metalurgije in elektromateriala. Uvoženo je bilo za 47,0 mio \$ repromateriala, od tega za 41,6 mio \$ s konvertibilnih tržišč. V celoti je bil uvoz za 11,2 % višji od lanskega polletnega, konvertibilnega pa za 14,2 %, pri čemer je 35 % konvertibilnega uvoza odpadlo na uvoz v okviru koopeacijskih pogodb. Opreme je bilo uvoženo le za 1,3 mio \$. V prvih 8 mesecih pa je uvoz znašal 62,9 mio dolarjev.

Na porast celotnega prihodka je v veliki meri vplivala inflacija. Od lanskega polletja je porasel kar za 49,7 % in je dosegel vrednost 35,3 mrd din. Ponovno se je pokazalo nesorazmerje med cenami reprodukcijskega materiala in med prodajnimi cenami izdelkov, saj so materialni stroški porasli bolj in sicer za 51,7 %. Porast dohodka je bil zaradi tega nižji in je znašal 44,7 %, vednostno pa je dohodek dosegel 11,1 mrd din, oz. 4,7 % obveznosti iz dohodka je bilo porabljeno 4,5 mrd din, oz. 41,0

(Nadaljevanje na 3. strani)

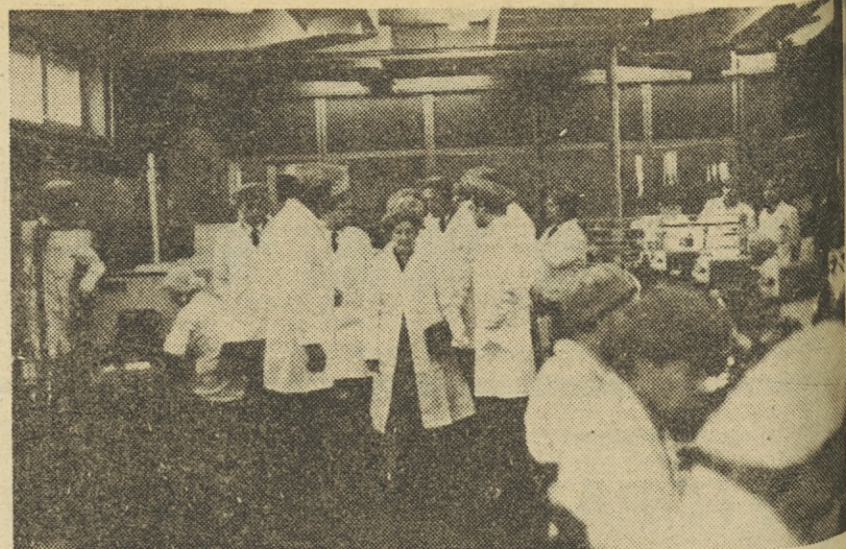
NASTOPATI MORATE S ČIM ŠIRŠIMI AMBICIJAMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ti. Gre za temeljito notranje prestrukturiranje družbe, za zasuk h kvaliteti, k večji produktivnosti in k ekonomičnejšemu delu in življenju. Čez noč tega seveda ni mogoče izpeljati in upanje, da so težave že mimo, je utvara;« je zaključila Milka Planinc.

Besedo je ponovno povzel Boris Lasič in dejal, da s sodelavci v Iskri veliko razmišljajo o teh problemih, rešitve pa predvsem visijo v doslednem spoštovanju ekonomskih zakonitosti, pa naj gre za delitev dohodka ali cenovno politiko, pri čemer reorganiziranje TOZD, OZD ali programov ne sme biti tabu. Seveda to ne sme iti na račun socialne varnosti delavcev, vendar pa teh problemov ne gre reševati z lažno solidarnostjo, temveč s pravočasnim prestrukturiranjem gospodarstva in uvajanjem ustrežnejših in bolj perspektivnih programov. Prav tako je menil, da bi v Iskri ob znanih pogojih gospodarjenja v daljšem obdobju lahko rešili vrsto sedanjih zapletov, kajti negotovost na tem področju je bolj škodljiva od kakršnihkoli črnogledih napovedi.

V razpravo se je nato vključil predsednik slovenskega IS Janez Zemljarič, ki je odločno dejal, da bi bil še čas, da bi se spet kaj slišalo o Iskri kaj več. Ven-

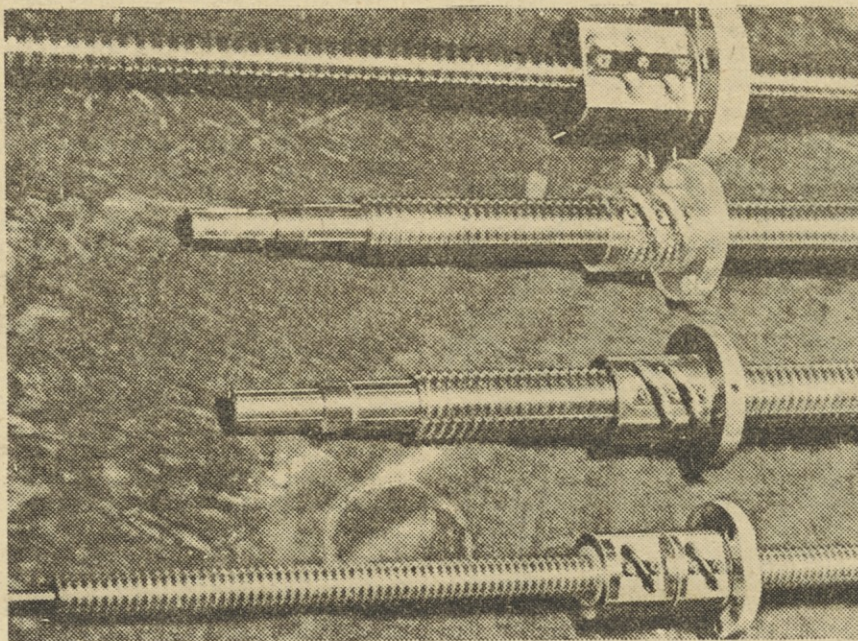

Milka Planinc na ogledu proizvodnje v Mikroelektroniki.

dar ne o Iskrinih notranjih problemih pri dohodkovnih odnosih znotraj SOZD in v reprodukciji, temveč o strateških vprašanjih, ki zadevajo usodo celotne države. Kajti kritike o nejasnosti pogojev gospodarjenja so le deloma upravičene, te pogoje si mora združeno delo v največji meri ustvariti samo, s tehnološkim in dohodkovnim povezovanjem, izvozno usmerjeno proizvodnjo, vzpostavljanjem celovitih preverig itd. Dokler pa tega ni, seveda ob upoštevanju dejstva, da morata biti za

povezovanje vsaj dva partnerja in ne le enostranske pobude, bo vmes posegala država.

In ta misel je nekako zaživela tudi v poslovnem stavku Milke Planinc: »V svojih prizadevanjih morate tudi v Iskri nastopati s čim širšimi ambicijami, ne le v Jugoslaviji, temveč tudi v svetu. To je naloga združenega dela, ne administracije in znanstvenih delavcev zunaj proizvodnje, torej lastnega tehnološkega in gospodarskega razvoja.«

Zunanja navojna vretena s kroglično matico.

Kooperacijska pogodba — osnova za petletno sodelovanje s Kitajsko

Prvi stiki, ki smo jih v Avtomatiki vzpostavili z LR Kitajsko, oziroma njeno strojogradnjo, segajo v 1981. leto, ko je delegacija jugoslovanske strojogradnje obiskala Kitajsko. Ob priliki vrnitve obiska so si gostje med drugim ogledali tudi Iskro, eno izmed vidnejših proizvajalcev elektroopreme za obdelovalne stroje.

Interes za sodelovanje, Kitajsko je priznan proizvajalec orodnih strojev in nekaterih preciznih delov za te stroje z dolgoletno tradicijo, ki se je pokazal v času obiska, je dal še isto leto prve rezultate.

Kitajski strokovnjaki so testirali nove merilnike pozicij NP 37 in numerične pozicionirne naprave LJUMO 40—50 in bili z rezultati izredno zadovoljni.

V aprilu 1982. leta pa so se naši delavci s člani Ministrstva za strojogradnjo in Instituta za orodne stroje JCS iz Mijuna, ki je zadolžen za del razvoja in testiranje orodnih strojev ter potrebne opreme, že konkretnije dogovorili o možnostih tesnejšega, dolgoročnejšega sodelovanja.

Rezultat dogovorov je bila v mesecu novembru 1982 s strani jugoslovanskih in kitajskih predstavnikov parafirana kooperacijska pogodba o dolgoročnem — 5-letnem sodelovanju. Pogodba zajema in specifikira izmenjavo naprav ter drugih materialov in komponent za stroje v vrednosti 21 milijonov dolarjev v obe smeri, oz. za 10,5 milijonov dolarjev v eno smer.

Hkrati je v nje opredeljeno, da se mora za vsako tekoče leto podpisati posebno pogodbo o dostavi opreme partnerju. Tako je bil hkrati s kooperacijsko pogodbo pripravljen prvi del pogodbe za 1983. leto v vrednosti 700.000 dolarjev. Vendar pa se je prav kmalu s strani kitajskega partnerja pokazala potreba po razširitvi obsega proizvodov, namenjenih izmenjavi tako

da se je v končnem besedilu z dodanim drugim delom, vrednost obsega dvignila za 1 milijon dolarjev v eno smer.

Osnovna operacijska pogodba je bila s kitajske strani podpisana 18. februarja letošnjega leta, z naše pa 12. julija, ko so jo potrdili tudi odgovorni zvezni organi in je tako stopila v veljavo. Ker zajema izmenjavo tehnološko-tehnično izredno zahtevne naprave se v obeh primerih prodajalec obvezuje, da bo šolal osebje kupca, ki bi po zaključku šolanja sposobno samostojno uporabljati, vzdrževati in servisirati dobavljeno opremo in podslopo. Za vsakega posameznika bo trajalo šolanje 60 delovnih dni.

Če v grobih obrisih omenimo še predmet izmenjave, bo Iskra dobavljala: merilnik pozicij NP-37, numerične pozicionirne naprave LJUMO PNC 50 in PNC 40 ter elektronsko čitalno glavo za merilne dajalnike, Kitajsko pa bo za naše potrebe ponudila sestavne dele za linearne in rotacijske merilne dajalnike, s poudarkom na steklenih merilnih letvah in navojna vretena s kroglično

matico, ki so eden od pomembnejših delov sodobnih obdelovalnih strojev in jih zaenkrat uvažamo izključno z zahoda. Preostali del obojestranske izmenjave pa zajema zamenjavo erozijskih strojev in druge obdelovalne stroje, merilno opremo ter potrebne dele in komponente za dogovorjene izdelke.

Ker v mesecu novembru predvidevamo obisk kitajskih predstavnikov, naj bi do takrat tudi pripravili drugo pogodbo o izmenjavi za 1984. leto, ki naj bi se po predvidevanjih gibala v višini cca. 1,5 milijona dolarjev za vsako stran. Po vsej verjetnosti pa bo, glede na potrebe tako vzhodnega trga, kot našega ta številka še presežena.

V Avtomatiki tudi pričakujemo, da bomo prvo pošiljko iz naslova kooperacijske pogodbe — navojna vretena in erozijskih strojev z žico prejeli do konca letošnjega leta. S.D.

OB DNEVU INOVATORJEV

Podelitev priznanj in razstava inovacij

V počastitev 12. oktobra — dneva inovatorjev je kranjska raziskovalna skupnost 6. oktobra 1983 podelila najuspešnejšim inovatorjem v občini priznanja Inovator leta. V avli Skupščine občine Kranj pa so odprli razstavo inovacij — dosežkov dobitnikov priznanj, med njimi so tudi Janez Rakovec, Marjan Bernard in Slavko Vidic iz Tovarne števecv v DO Iskra Kibernetika.

Tudi v Iskri Kibernetiki bodo letošnji dan inovatorjev počastili s srečanjem, na katerem bodo inovatorjem podeljena priznanja.

Inovacijska dejavnost se v kranjski občini uspešno razvija. Omenjene prireditve so poleg izplačanih nagrad najlepša spodbuda inovatorjem za prizadevno delo. Iskanje novih rešitev in sodobnih domačih dosežkov v združenem delu je v današnjem času vse bolj pomembno, uvoz materialov in opreme je zelo okrnjen — izhod se kaže le v povečani skrbi za nadaljnji razvoj razvojno raziskovalne in inovacijske dejavnosti, kamor sodi tudi množična inovacijska dejavnost. Alojz Boc

Potrebe po sodelavcih

Na tem mestu bomo radno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za radno delo kot za sodelovanje v občasni projektno zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združenju v SOZD objavljali sproščene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne moremo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpise za vodilne in vodstvena dela in naloge. V glasilo, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispele k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, E-11, telefon 324-061, int. 21-25.

ISKRA ZORIN, TOZD STANDARDIZACIJA, TRŽAŠKA 2, Ljubljana

1. Pripravnik — standardizer I. za kovinska gradiva in strojništvo
Pogoji: I. st. fakultete za strojništvo, pasivno znanje tujega jezika
Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 15 dneh. Rok obvestila je 30 dni po izteku objave na naslov: Iskra ZORIN TOZD Standardizacija, Tržaška 2, Ljubljana

kooperacijska proizvodnja servosistemov

Spoznanje delavcev Tovarne elektromotorjev iz Železnikov, da je treba prihodnost graditi na zahtevnejši proizvodnji, da je treba v proizvodni program vključevati vse več izdelkov, ki zahtevajo veliko (domače) pameti, znanja in malo materiala, je pred dnevi dobilo pomembno potrditev. V zahodnonemškem mestu Lohr am Main je bila 4. oktobra podpisana pogodba o pričetku kooperacijskega sodelovanja pri proizvodnji servosistemov med Iskro (sodelovali bosta DO Široka potrošnja in DO Avtomatika) in zahodnonemško firmo INDRAMAT. Gre za pričetek sodelovanja s tujim partnerjem, ki velja za enega od vodilnih evropskih proizvajalcev servosistemov za pogon obdelovalnih strojev.

V Železnikih imajo z velikoserijsko proizvodnjo vseh vrst malih elektromotorjev ogromno izkušenj, zato se je močitev za osvajanje proizvodnje tega zahtevnejših motorjev ponudila kar sama od sebe. Seveda je bilo treba marsikaj pričeti znova, vendar so

tega v Železnikih tudi že vajeni — tako so pred leti osvajali, npr. elektromotorje za najzahtevnejši ameriški trg. Uspelo jim je, zato ni bojzani, da jim ne bi tudi tokrat. Tovrstnih proizvajalcev v Jugoslaviji ni, potrebe pa so — in edina rešitev doslej je bil seveda uvoz. De-

vizni učinek po osvojitvi proizvodnje bo tako kar dvojen — od prihranka pri odpravljenem uvozu in od neposrednega izvoza.

Od osvojenih servomotorjev do servosistemov pa je seveda še precejšnja pot, ki jo bo premostilo prav kooperacijsko sodelovanje na osnovi pred nedavnim podpisane pogodbe s firmo Indramat. Po sedanjih dogovorih naj bi partnerja (Široka potrošnja, ki se bo s samoupravnim sporazumom z DO Avtomatika dogovorila o delitvi dela in Indramat) skupaj proizvajala servosisteme za pogon obdelovalnih strojev. Znotaj Iskre pa bo delo razdeljeno tako, da bodo v Železnikih proizvajali sestavne dele za servomotorje, DO Avtomatika pa se bo specializirala za proizvodnjo ustrezne elektronike — sestavnega dela servosistemov. Ko bo sodelovanje steklo, bo Iskra lahko ponudila kompletne servosisteme, torej servomotorje s pripadajočimi krmilnimi in napajalnimi podsestavi.

Ob tem velja zapisati, da za oba Iskri partnerja tovrstna proizvodnja ne bo novost, saj je nedavni podpis pogodbe s firmo Indramat le eno od zadnjih dejanj v sicer že razvejanem sodelovanju Široke potrošnje in Avtomatike z inozemskimi partnerji, ki na tem področju slovijo kot vodilni.

Za DO Široka potrošnja 4. oktobra podpisana pogodba pomeni, da bo v naslednjih petih letih vrednost menjave (v eno smer) dosegla skupno 24 milijonov nemških mark, pričakovati pa je celo večjo vrednost menjave. Iz Železnikov bodo namreč že v prihodnjem letu poslali prve pošiljke sestavnih delov za servomotorje in se tako aktivno vključili v borbo za osvajanje tujega, pa tudi domačega trga. SF

DO — AVTOMATIKA

Pridobljen atest za računalniško tehniko RT-211

V TOZD Razvojni inštitut delovne organizacije Avtomatika deluje v okviru sektorja avtomatizacija industrije oddelek za industrijsko tehtanje in doziranje. V 15. letih delovanja so se približno do 1976-77. leta ukvarjali predvsem z razvojem posameznih naprav, v kar je bilo vključeno vse od razvojnega dela, proizvodnje oz. bolj rečeno izdelave naprav, ki so bile namenjene posameznim naročnikom, do servisiranja.

Z izdelavo večkomponentne elektronske tehnične VDT — 21D v 1977. letu, namenjene doziranju raznih sipkih materialov in tekočin pa so se usmerili v povsem razvojno delo, saj je izdelek zaradi širine uporabe in velikega povpraševanja zahteval prenos v redno proizvodnjo.

V začetku 1982. leta so se odločili za razvoj nove tehtalne naprave, ki naj bi izpolnjevala naslednje zahteve:

- možnost uporabe v javnem prometu in industriji
- uporabo mikroprocesorja in s tem doseganje višjega tehnološkega nivoja
- in možnost priključitve na višji nadzorni sistem (računalnik).

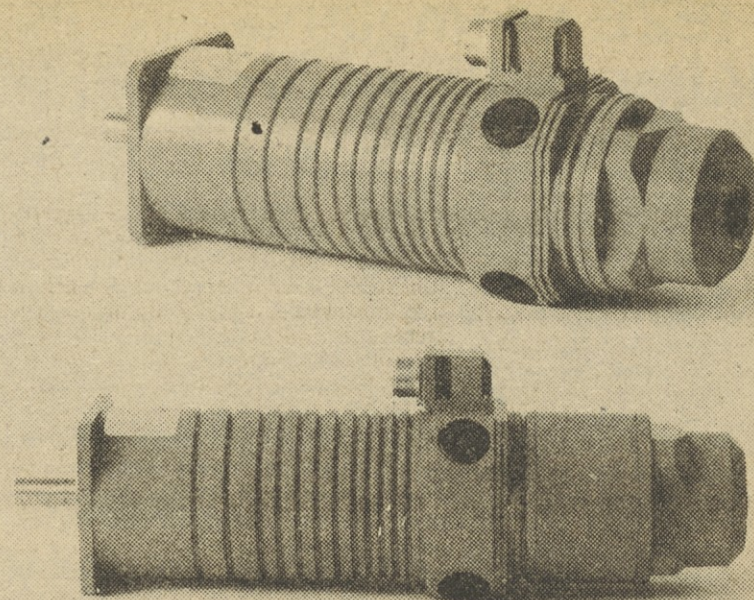
Rezultati niso izostali. V enem letu in pol so delavci tega oddelka uspeli prenesti zamisel v končni proizvod — računalniško tehniko RT — 211. Narejeni so bili trije prototipi in opravljene primerjalne storitve. Eden od njih že deluje v vinski kleti Agrokombinata Krško. S 30. junijem pa so si na Zavodu

DO — AVTOMATIKA

Iskra za energetiko tudi v španščini

Slovenskemu, srbohrvaškemu in angleškemu smo pred kratkim dodali še španski prospekt »Avtomatizacija, daljinsko vodenje in telekomunikacije v energetiki«.

Prospekt pregledno prikazuje Iskrin program za energetiko, pričeni s številci, instrumenti, merilnimi pretvorniki in zaščito pa vse do računalniških sistemov vodenja in sistemov telekomunikacij. Prospekt je že usklajen tudi z Iskra Delto, namenjen pa je predvsem špansko govorečim deželam Latinske Amerike. Boštjan Škorjak

Prvo posvetovanje planerjev

Pretekli teden je bilo v Škofji Loki dvodnevno posvetovanje planerjev SOZD Iskra, namenjeno vsem, ki se profesionalno ukvarjajo s planiranjem v DO in TOZD Iskra. To posvetovanje naj bi nudilo vpogled v nastajanje planov širših družbenopolitičnih skupnosti. V tem procesu imajo svoje mesto tako SOZD Iskra kot tudi njene DO in TOZD. Proučiti in poiskati bi bilo torej potrebno predvsem medsebojne vplive posameznih planov in iz tega vidika določiti tudi nadaljnje smeri razvoja planiranja v SOZD Iskra.

V prvi skupini predavanj so udeleženci poslušali Veljka Boleta iz Ekonomskega inštituta Pravne fakultete v Ljubljani na temo: Model slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva.

Za naslednje temo: Plan republike je uvodno predavanje pripravil direktor Zavoda SRS za planiranje iz Ljubljane Živko Pregelj. Podal je načine in postopke planiranja v republiki in razložil resolucijo za leto 1984 ter poglede na priprave plana do leta 2000.

Drugi del posvetovanja se je nanašal na temo: Informacije o razvoju okolja in možnosti obstoječega informacijskega sistema v SOZD Iskra. Prvi je na to temo spregovoril Đorđe Krstić vodja projekta: Zasnove informacijskega sistema SOZD Iskra in vodja delokroga za sistemsko analizo v DO ZORIN, TOZD CAOP, nosilke za izvajanje integracijskih informacij, s predstavivjo dosedanjega dela na tem področju in nakazal povezave informacijskega sistema za potrebe planiranja.

Boris Slapnik pa je prikazal delo tržnih raziskav, ki ima v Iskri že tradicijo in se izvaja v okviru DO Iskre Commerce, TOZD Marketing — službe za raziskave tržišča. Povedal je svoje izkušnje s tega področja in nakazal, kje lahko plan te izsledke koristi.

V tretji tematski skupini, ki se je nanašala na Planiranje v SOZD Iskra so udeleženci slišali tri referate, ki so pokazali način planiranja na ravni SOZD, DO in TOZD.

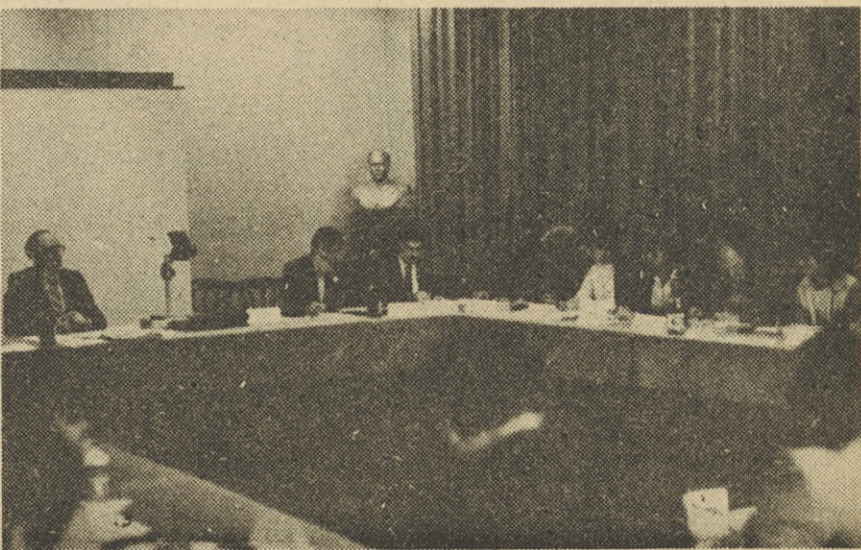
O planiranju v SOZD je spregovoril Janko Šavli, samostojni svetovalec Področja za ekonomiko SOZD Iskra, o planih TOZD Majda Drnovšek, vodja plana DO Iskre IEZE, o planu DO pa sta spregovorila Štefan Perčič, vodja računovodstva DO Kibernetike in Božo Lampič, vodja plana DO Kibernetike iz Kranja.

V okviru tega posvetovanja je bila organizirana še okrogla miza, kjer so ugotovili, da je to, prvo posvetovanje, v

za merjenje in plemenite kovine v Beogradu pridobili tudi atest.

Hkrati so za zadovoljitev kompletne ponudbe razvili oddaljeni kazalnik KV — 213 in semafor ES — 214 kot dodatno opremo. Trenutno pa pripravljajo za objekt Žitište pri Beogradu tako imenovano silosno tehniko, ki vsebuje računalniško tehniko RT-211 in potrebno krmilje za vodenje procesa tehtanja na transportnih trakovih.

(Nadaljevanje na 4. strani)

S posvetovanja planerjev.

VEČ KOT 247 MILIJONOV DOLARJEV IZVOZA

(Nadaljevanje z 2. strani)

% dohodka, kar je za 3 % več kot ob letošnjem kvartalnem obračunu in za 5 % več kot ob lanskem polletju. Za čisti dohodek je tako ostalo 59 % dohodka, oz. 6,6 mrd din. Čisti dohodek se je glede na lansko polletje povečal za 33,5 %, obveznosti iz dohodka skupno pa za 63,9 %.

Kljub nizkemu porastu čistega dohodka pa je bil dosežen dokaj ugoden porast sredstev za poslovni in rezervni sklad. Poslovni sklad se je od lanskega polletja povečal za 41,4 % in rezervni za 45,0 %. Akumulacija, ki vključuje sredstva poslovnega in rezervnega sklada ter amortizacijo nad predpisano stopnjo, je bila v primerjavi z lanskim polletjem višja za 44,6 % in je dosegla vrednost 1,8 mrd din. S tem je porast akumulacije občutno presežal porast čistega dohodka, dosežen pa je bil predvsem na račun racionalnejše delitve osebnih dohodkov. Smotrna delitev sredstev za osebne dohodke je bistveno prispevala k dokaj ugodnemu finančnemu rezultatu ob polletnem obračunu. Za osebne dohodke je bilo razporejeno 4,3 mrd din čistega dohodka, porast glede na lansko polletje pa je znašal 31,6 %.

Pomembno razliko med lanskim in letošnjim polletnim obračunom predstavljajo izgube, ki so letos manjše za 35,0 %. Letošnja polletna izguba je znašala 64,7 mio din, nastala pa je pri poslovanju treh TOZD, in sicer pri dveh v okviru DO Elektrozveze (Antene in navigacije — 14,2 mio din, Usmerjene zveze — 27,3 mio din) in v okviru DO Široka potrošnja (Tovarna gospodinjstevskih aparatov — 23,2 mio din).

V polletnem razdobju je bilo v SOZD Iskra poprečno zaposlenih 31.395 delavcev. Število je glede na lansko primerjalno obdobje poraslo za 1,9 %. Produktivnost, merjena s količino proizvodnje na delavca, je porasla za 18 %, kar je nekoliko manj kot je znašal porast ob kvartalnem obračunu.

Poslovanje na domačem trgu tudi v drugem polletju postaja čedalje bolj odvisno od izvoznih rezultatov, saj le-ti krojijo možnost uvoza repromaterialov, ki jih elektronska industrija kakršna je Iskra ne more v zadostni meri pa tudi kvaliteti vselej dobiti na domačem trgu. Zato bo letna vrednost proizvodnje predvidoma znašala 29,5 mrd din ali skoraj 93 % plana za leto 1983.

Po pričakovanih bi morali izvoz realizirati z več kot 99 % ali nad 247 mio dolarji. Kot najpomembnejši segment izvoza nastopa konvertibilno področje, kamor bi izvozili že za 154 mio dolarjev oziroma skoraj 100 % načrtovane vrednosti. Stalna prizadevanja po substituciji uvoznih surovin omogočajo, da kljub 80 % izpolnitvi uvoznega plana še vedno uspevamo obdržati pozitivno rast proizvodnje. Analiza naše uvozne odvisnosti pa nam daje slutiti, da nadaljnjo znižanje uvoza oz. njegova stagnacija na cca 100 mio dolarjih v bodoče ne bo več možna brez resnih posledic na padcu proizvodnje in s tem vse gospodarske aktivnosti Iskre.

Močna inflacija je prisotna v realizaciji dohodka, tako da bodo praviloma presežene vse postavke iz strukture celotnega prihodka. V letu 1983 bo v SOZD Iskra celotni prihodek znašal že 77,8 mrd din oziroma kar 11 % več kot je bilo planirano. Glede na preteklo leto pa bi zabeležili celo 44,6 % porast. Po nekajletnih relativno ugodnih cenovnih gibanjih za Iskro smo v letu 1983 pričeli ponovnemu poslabšanju, saj rastejo materialni stroški hitreje kot celotni prihodek in to s 45,4 %. Seveda je vsled tega tudi rast dohodka počasnejša in to le 41,8 %, tako da bo v letu 1983 njegova vrednost znašala 24,6 mrd din. Kljub takim gibanjem pa bo realizirani dohodek kar za 14,9 % večji od planiranega in to nedvomno lahko štejemo kot uspeh. V delitvi dohodka pričakujemo v SOZD Iskra gibanja v duhu racionalnega poslovanja obnašanja pa tudi stabilizacijskih prizadevanj, tako da po predvidevanjih za bruto osebne dohodka v letu 1983 namenimo 9,3 mrd din in za akumulacijo 4,1 mrd din. Pri tem je kot poseben uspeh nedvomno potrebno omeniti akumulacijo, ki bo porasla kar za 64 %. Ker so v letu 1982 osebni dohodki hitreje rasti v zadnji četrtini leta in so s tem povzročali dvig primerjalne osnove bo ob koncu leta 1983 predvidoma realiziran le 26,6 % dvig bruto osebnih dohodkov, kar pa bo glede na gibanje cen imelo za posledico nadaljnjo padanje realne vrednosti osebnih dohodkov.

Omejevalna politika na področju investiranja se kaže tudi pri realizaciji investicijskih naložb v SOZD Iskra. Predvidoma bo realizirano le 45 % planiranih investicij ali le 2,5 mrd din. Porast v primerjavi z letom 1982 skoraj ni omejevalen saj znaša le 3 %. Počasna rast investicij se tudi v letu 1983 odraža na zmanjšanem zaposlovanju, tako da bo predvidoma realizirano tudi na tem področju le za 98 % plana. Povprečno število zaposlenih bi tako po oceni doseglo 31.710 delavcev.

V letu 1984 si bo Iskra še nadalje prizadevala ohraniti dinamično rast proizvodnje, tako da bi predvidoma skušali realizirati za 290 mio dolarjev izvoza in od tega že 190 mio na konvertibilno področje. S takim izvozom bi si tudi že zagotovili izpolnitev srednjeročnega plana kar bi bil nedvomno izjemen dosežek, saj je postavljen v višini 1,4 mrd dolarjev.

Da bi zagotovili zadostne blagovne fonde bi proizvedli za 35,3 mrd izdelkov ali za 19,5 % več kot v letu 1983.

Ponovno pričakujemo, da bodo nekoliko oživele investicije in bi po predvidevanjih v letu 1984 znašale 3,0 mrd din.

Dohodkovni del poslovanja je v pretežni meri odvisen od gibanja cen pa tudi drugih parametrov kot npr. obresti, tečajja dinarja itd. in ga v tem trenutku zaradi pomanjkanja ustreznih analiz na jugoslovanskem nivoju še ni možno dovolj točno napovedati za leto 1984.

Nedvomno pa lahko glede na izkušnje ob zadovoljivi preskrbi z repromateriali pričakujemo enako uspešne rezultate na dohodkovnem področju v primerjavi z letom 1983 tudi v letu 1984.

Alojz Boc

V IEZE premajhna akumulacija za uresničitev nalog, ki jih terjajo kupci

V 36. št. našega glasila Iskra smo lahko prebrali, uokvirjeno informacijo iz DO ŠIPO, konkretnije iz TOZD Televizijski sprejemniki Pržan, o zahtevi DO IEZE o povišanju cen za svoje izdelke. Zahtevana povišanja so ekstremno visoka od 17% do 35,5% (če k temu dodamo še dvig cen 82/83 pa sploh) ni seveda povsem neupravičena, saj se DO IEZE (oz. navedena TOZD) komaj kobaca v že sedaj strahotni akumulaciji (sklepajoč po navedenih indeksih).

Ni naš namen polemično začeti vsekakor vročo in v tem trenutku izredno aktualno razpravo o upravičenosti, oz. neupravičenosti dvigovanja (zidanja) cen, saj se o tem fenomenu vsak dan pretoči litre črnila in izgovori tisoče besed najbolj poklicanih pa, kot lahko iz vsakodnevne prakse občutimo prav vsi, za sedaj žal brez kakršnega koli uspeha.

Se manj je naš namen opravičevati našo zahtevo po povišanju cen, ne samo za TOZD TV Pržan, marveč vsem našim dolgoletnim velikim kooperantom kot so Gorenje, EI Niš itd., kajti takšna odločitev ni zrasla v glavi nekega posameznika, ki bi si na račun TOZD TV Pržan in ostalih kupcev, rad neupravičeno ustvarjal akumulacijo. To je bila poslovna odločitev zakonito izvojenih struktur v DO, ki s polno odgovornostjo vodijo vse segmente DO in po sprejetih samoupravnih aktih odgovarjajo delavcem DO IEZE za realizacijo skupno dogovorjenih ciljev srednjeročnega in letnih načrtov v vseh fazah poslovnih funkcij.

Naš namen je, da s tem prispevkom osvetlimo tendencioznost in ozkost trditev ter seveda pokažemo kam namejnajo akumulacijo v naši DO.

DO Iskra IEZE je največja proizvajalka elektronskih elementov v Jugoslaviji in s proizvodnjo nekaterih izdelkov sodi celo med največje proizvajalke v Evropi. Zametki DO so nastali kmalu po osvoboditvi, po zaslugi izrednih jasnovidcev, pionirjev elementarjev in Iskre, ki so že v letu 1948 videli tisto nujno usmeritev v uspešni elektronski industriji, ki jo nekateri iz drugih sredin (s hudimi posledicami za celotno našo družbo) še mnogo pozneje niso želeli sprejeti. (Mogoče pa so bili ti drugi jasnovidni v tem pogledu, a so videli, da se bo na tem področju dela rezal zelo tanek, črn kos kruha). Cela plejada znanih in anonimnih sodelavcev se je leta, brez delovnega časa, v nikakršnih pogojih trudila in razvijala elemente do ravni, da danes v IEZE s sadovi lastnega znanja proizvajamo elemente, ki jih uspemo plasirati v industrije takšnih tehnoloških veselil, kot so ZDA, zahodna Nemčija, Velika Britanija Francija itd.

V naši SOZD ne najdete elektronske sistemske rešitve brez naših elementov. Pred časom smo lahko prav v našem glasilu Iskra prebrali med drugim tudi izredno zanimivo obvestilo DO Elektromehanike (še pred samoupravno reorganizacijo) o substituciji konvertibilnega uvoza z Iskrinimi elektronskimi elementi, ki je šla v milijone dolarjev.

Skratka nam v IEZE se ni treba sramovati svojih dosežkov in prepričani smo, da so na naše dosežke z nami ponosni vsi trezni in ne zaradi določenih težav obremenjeni, ozko obrnjeni vase in svoje probleme, sodelavci Iskre.

Seveda je z rastjo proizvodnje v preteklosti, ki smo jo vedno načrtovali za ekonomske serije, torej v veliki meri zlasti za izvoz (nekaterih elementov kot so upori, potenciometri, diode 1N4000 izvozimo 80% in več celotne proizvodnje) rasla tudi potreba, v skladu s svetovnimi trendi razvoja ter potrebami naših DO, po zanesljivejših in modernejših elementih, vključevati v razvojne in proizvodne programe vedno nove in zahtevnejše tehnologije in postopke.

Ta ciklus se žal ne bo nikoli ustavil in na naše veselje in prepričani smo, da tudi v spodbudo uporabnikom naših elementov, so se s tem dejstvom z veliko zagnanostjo sprijaznili tudi mnogi naši razvijalci, ki mislijo na naš in na vaš jutri.

Vendar za nove dosežke je treba imeti med drugim tudi to preklicano akumulacijo. Žal smo prešli »lepe« čase pionirstva razvoja elementov v favoriziranih in senikih, ročne posamične proizvodnje in udarniškega dela. Današnja doba zahteva od proizvajalca elektronskih elementov, klimatizirane prostore, avtomatsko vodene procese množinske proizvodnje, izredno zahtevne naprave procesne tehnologije, moderno opremljene razvojne laboratorije, testne centre, visokoproduktivne naprave za končne meritve in embalaranje itd.

Vse naštetu in nenašteto je v tehnološko vodilnih državah v 3-5 letih stara šara in jo prodajajo po kilogramski ceni. Iz obiskov svetovnih sejmov, proizvodnih naših konkurence in naših tovarn ste povsem lahko opazili širok prepad med svetom in nami. In veste zakaj? NIMAMO AKUMULACIJE, da bi si lahko privoščili vsaj približno takšno opremo kot jo ima konkurenca.

Pa je nismo pojedli, tiste silne, v okvirku zaokrožene akumulacije. To, da smo s sodelavci iz DO ŠIPO, na predzadnjih dveh mestih izmed vseh DO Iskre po izplačilu OD ter da so visoko nad nami tudi tisti, ki se napajajo iz naše akumulacije ne povemo zaradi »kalimerovstva ali nevošnjivosti do ostalih, ker nam ne plačujejo še višjih cen, da bi si lahko poleg vložkov v znanje, opremo in zanesljivost naših elementov kaj primaknili še v mošnjček.

S tem hočemo pokazati kam usmerjamo našo akumulacijo. V naši DO je že zdavnaj odklikano poglavje o tem, da bomo lepšo bodočnost pisali sebi in našim domačim kupcem zgolj z boljšim delom in izvozom. Jasno nam je tudi, da akumulacije ne ustvarja samo z zadrževanjem cen dobaviteljev, ki tudi nam (da tudi nam) dvigujejo cene, nekateri celo iz SOZD Iskra, kar za 400% v enem letu!

Vendar ne jokamo in ne obtožujemo. Z notranjimi ukrepi za dvigovanjem produktivnosti, z združevanjem dragih del po posameznih TOZD na ravni DO (žal se prepočasi) s substitucijo uvoznih materialov, z boljšim planiranjem in naročanjem materiala, z združevanjem likvidnih sredstev itd. pa tudi z dvigovanjem cen, skušamo opraviti dano nam nalogo v Iskri in izven nje.

Krepko se zavedamo, da moramo na naštetih področjih narediti še več in hitreje in naši vsakodnevni napori so usmerjeni prav v to. Z vodenjem takšne politike nam je do sedaj že uspelo vgraditi v naše proizvodne procese nove tehnologije in elemente ter nekoliko modernizirati posamezne proizvodne prostore, vendar to še zdaleč ni tisto, kar naši kupci od nas zahtevajo. Hitreje pa enostavno iz znanih razlogov ne moremo naprej.

Takšna poslovna politika DO je dala rezultate kakršni so. Drugi nas naj ocenijo, ali smo v skupaj načrtovanih prizadevanjih za stabilno, večjo in boljše Iskro kaj prispevali ali ne. Naša, morda neskromna ocena je, da smo, vsaj drugače nam dosedaj tisti, ki so poklicani ocenjevati naše delo niso povedali. In dokler ne bodo, bomo s takšno politiko brezkompromisno nadaljevali, tudi sodelavcem TOZD TV Pržan, katerih delo in napore v vsakdanjem delu zelo cenimo, v prid. S. K.

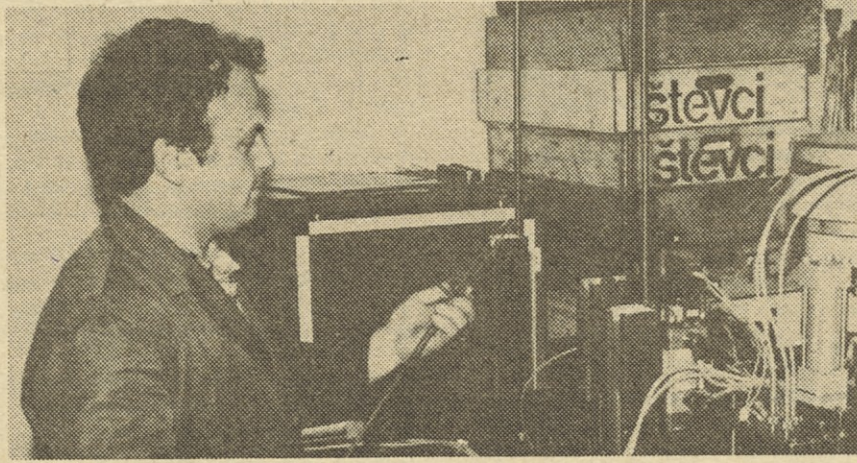
Pridobljen atest za računalniško tehtnico RT-211

(Nadaljevanje s 3. strani)

Nadaljnji razvoj je usmerjen v razvoj krmilja za večkomponentno doziranje, s čimer bi uporabnost tehtnice v industriji še bolj razširili, sedanji proizvodni program, večkomponentne elektronske tehtnice VDT — 21 D pa opustili. Razvojna naloga naj bi bila zaključena predvidoma do konca 85. leta.

Računalniška tehtnica RT 211, ki je namenjena za tehtalne naprave v industriji, kjer se zahteva velika točnost, zanesljivost delovanja, odkrivanje in odpravljanje motilnih vplivov ter hitro prilagajanje posebnim zahtevam uporabnikov, je bila prvič prikazana na spomladanskem velesejmu v Novem Sadu.

Iskra je skupaj z »Vaga« — Beograd in tehnološkim inštitutom novosadke univerze razstavila tehtnico, namenjeno za uporabo v klavnični industriji. Za izdelek je prejela zlato medaljo. Kasneje sta bili opravljeni tudi dve demonstraciji uporabnikom v živilski predelovalni industriji: Carnexu in Coki.

S predstavite informacijskega sistema.

DO — AVTOELEKTRIKA

Predstavitev novega informacijskega sistema

Zadnji petek v septembru je bila v Iskri Avtoelektrika Nova Gorica predstavitev novega, interaktivno podprtega informacijskega sistema.

Zavedajoč se pomembnosti pravočasne in kvalitetne informacije za uspešno poslovanje, posveča delovna organizacija področju informatike že vrsto let posebno pozornost. Vendar predstavlja obstoječa tehnologija zajemanja in obdelave podatkov (kartični vnos, klasične paketne obdelave, dislociranost računalnika itd.) že nekaj časa zavoro nadaljnjemu razvoju.

V današnjih zaostrenih gospodarskih razmerah, ko številne zunanje in notranje težave povzročajo stalne motnje in spremembe v poslovnem procesu, je pravočasna in realna informacija o posameznih parametrih poslovanja za odločanje še toliko pomembnejša. Zato se

V oktobru in novembru pa jo bodo lahko videli tudi obiskovalci sejma Elektrike in Ljubljani in specializirane mednarodne razstave procesne merilne opreme — Interkama v Düsseldorfu.

Z razvojem in proizvodno osvojitvijo, ki te univerzalne tehtalne naprave, ki jo bo predvidoma v prvem četrtletju 1984. leta prevzela TOZD Avtomatika in varilne naprave se Iskra postavlja enakovredno ob bok Libeli in Digitrone in si utrjuje mesto, ki ga ima pri osvajanju sodobnega načina tehtanja v tehtalno — dozirnih in tehnoloških procesih. S. D.

Izboljšal je avtomate

Mirko Košmrlj, mojster v oddelku za zakovanje jeder za električne števec v obdelovalnici Tovarne števec je uspešno izboljšal avtomate za zakovanje jeder. Te stroje je pred dvema letoma izdelala TOZD Orodjarna in so bili deležni veliko pohval, vendar so se pri obratovanju pojavile nekatere napake.

Z dobrim poznavanjem konstrukcije in delovanja omenjenih avtomatov je Mirko Košmrlj uspešno odpravil pomanjkljivosti. S tem je zagotovil zanesljivo delovanje strojev in boljše kvaliteto jeder. Komisiji za inventivno dejavnost v DO Iskra Kibernetika je v zvezi s tem prijavil šest tehničnih izboljšav, zanje je prejel nagrado 14.040,00 din, ker prihranek ni izračunljiv.

A. Boc

je delovna organizacija že v začetku leta 1982 odločila za nakup lastnega računalniškega sistema Delta 644, predvsem s ciljem zagotoviti razvoj kvalitetnejšega informacijskega podsistema za področje proizvodnje.

Ustrezno s podpisom pogodbe o nakupu sistema so se začele tudi aktivnosti za organizacijsko zasnovano izdelavo programske opreme novega informacijskega sistema. Ker znotraj SOZD v tistem času ni bilo ustreznega programskega paketa, se je bilo pri razvoju potrebno nasloniti predvsem na lastno znanje in izkušnje. Pri vsem svojem delu pa se je v največji možni meri upoštevalo koncept enotnega informacijskega sistema v SOZD Iskra, za katerega si je delovna organizacija stalno prizadevala.

Namen petkove predstavitve je bilo tako prikazati najodgovornejšim delavcem v delovni organizaciji zasnovano novo informacijskega sistema, že izdelano delano programske opreme, ki je rezultirala več kot enoletnega dela in potrebne nadaljnje aktivnosti. Bistveni sestavni delovi novega informacijskega sistema sta enovita banka podatkov in interaktivni dialog z računalnikom, kar omogoča trenutni dostop do podatkov o poslovnem procesu in kvalitetnejše poslovne odločitve.

Osnovni del predstavitve je bil namenjen prikazu konkretnega dela na terminalu in prikazu rezultatov že razvijenih programov za vnos in ažuriranje matematičnih podatkov, datotek kosovnih tehnoloških postopkov in delovnih mest, planiranje proizvodnje, izračun materialnih potreb in zasedenosti kapacitet. Prikaz je istočasno potekal na dveh sistemih tako, da so prisotni lahko primerjali delo na velikem sistemu Delta 4783 v Mariboru in sistemu Delta 644 na Vozilih, kakršnega bomo imeli v delovni organizaciji (dobava je predvidena za konec leta) in se prepričali o možnostih terminalne povezave na večjo oddaljenost, kar je še posebno pomembno za dislocirane TOZD. Zaključek predstavitve je pokazal, da smotljivo delovni organizaciji izbrali pravo pot.

Ob upoštevanju dosežene ravni avtomatske obdelave in vseh zahtev lastne organiziranosti ter čim večjim vključevanju lastnega dela in znanja delati tak informacijski sistem, ki bo prilagojen zahtevam in potrebam delovne organizacije, kar 63 omogočalo njegovo takojšnjo uporabo v praksi. S tem pa ob ponujenih novostih in možnostih lahko postane učinkovito orodje v stabilizacijskih prizadevanjih. M. R.

dobitve narodnoosvobodilnega boja, ki so doživele zaslužno slavo in priznanje tako doma kot v svetu, čim prej presadimo tudi v srca tistih, ki z očmi nočejo videti in z ušesi nočejo slišati, temveč se drže ob strani in čakajo. Mislim na tiste, ki lahko postanejo enakopravni državljani v naši deželi.

Tovariši, na tem mestu predvsem poudarjam pomen sklepa, ki proklamira načelo samoodločbe narodov. V skladu s tem ne bomo zahtevali ničesar, kar ne bi bilo prav in ničesar, kar ni bilo tuje, toda hočemo, da imajo tudi tisti bratje, ki jih danes ni tu na tem zgodovinskem kraju, ki so zunaj meja naše domovine, pravico, da se svobodno odločijo o svoji usodi. S krvjo svojih najboljših sinov so dokazali, da hočejo biti z nami v skupni domovini, demokratični federativni Jugoslaviji.

Tovariši, ob koncu moram ugotoviti še nekaj: na podlagi dejstva, da osvobodilna vojna ni nič drugega kot boj za mir, moram reči, da če se je človeštvo kdaj znašlo na zgodovinski prelomnici, ki mora jasno in odločno ločiti stari svet od novega in svetlobo od teme, tedaj je zagotovo na tej prelomnici danes. Dani so vsi objektivni razlogi, da bo po koncu te vojne zavladal dolgotrajen mir na načelu suverene enakosti vseh narodov, ki mora biti temelj vsake prihodnje medna-

rodne organizacije za ohranjanje miru in varnosti v družini narodov.

Naši narodi so si na tej zgodovinski prelomnici pametno in odločno začrtali pot v prihodnost, na kateri so dali najdragocenejša življenja in si pridobili pravico enakopravnega člana prihodnje organizacije Združenih narodov. S tem dejanjem so danes tudi dokazali, da tako, kakor se znajo danes sami boriti, tako se znajo tudi sami upravljati. (Ploskanje.) Uresničujemo veliko dejanje na načelu bratstva in enotnosti naših narodov. V tem imenu kličem:

Naj živi demokratična federativna Jugoslavija! (Ploskanje.)

Naj živi Narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije! (Ploskanje.)

Naj živi Komunistična partija Jugoslavije! (Ploskanje.)

Naj živi vodja in vrhovni komandant naše narodnoosvobodilne vojske, tovariš Tito! (Burno ploskanje.)

Predsedujoči: Za besedo se je prijavil polkovnik tovariš Sulejman Filipović. (Burno ploskanje.)

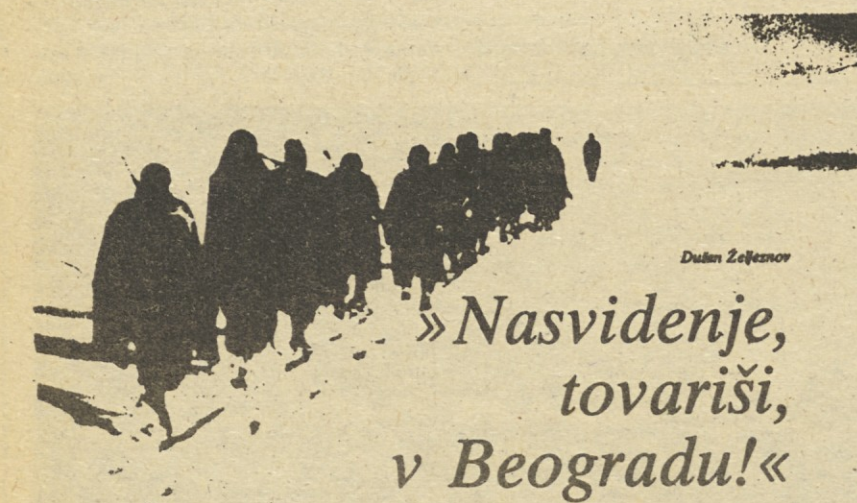
Sulejman Filipović (Bosna): Tovariši in tovarišice! Ali je sploh lahko na današnji dan kdo srečnejši od nas Bosancev, kajti mi so gostitelji domačih zastavonoš in nosilcev svobode, ali je sploh lahko kdo bolj vesel kot jaz, ki sem se osvobodil in prišel v svoj osvo-

bojeni rodni kraj na ta zgodovinski zbor, kjer sprejemamo usodne sklepe, kjer odločamo o vprašanjih svobode naših narodov.

Stoletja je bila naša domovina zasužnjena, stoletja je tujec ropal po njej in umetno razvijal naš narod na podlagi verskih razlik, rezimi stare Jugoslavije pa so to nadaljevali na svoj način in z raznimi metodami. Napaka je bila, če bi to rekli ali pripisovali eni nacionalni grupaciji. Prav tako bi bilo napačno, če bi trdili, da so fašistične tolpe prišle samo iz Nemčije ali če bi to pripisovali samo političkom, ki so zrasli v srbskem ljudstvu ali pa če bi trdili, da so bili to samo velikorobi.

Prav tako bi bilo narobe, če bi trdili, da so izdajalci samo med Hrvati. Nasprotno, tudi mi Muslimani imamo svoje izdajalce, toda nihče ne bo bolj srečen kot mi, če nam bo dana čast, da jih bomo sami postavili pred ljudsko sodbo. Velikosrbske fašistične klike, katerim so pomagali voditelji jugoslovanske muslimanske organizacije in voditelji HSS, niso nikoli ničesar storili za zblizevanje naših narodov. Delali so prav nasprotno. (Vzklik: Tako je!) Toda zakaj? Samo zato, da bi se lažje obdržali na plečih ljudstva in da bi lažje odirali narode Jugoslavije.

Takšno politiko so narodi Bosne in Hercegovine kakor tudi drugi naši narodi plačali s krvjo in požigi. Našo čast in svetinje je

Tovariši, mnoge in težke naloge so pred nami. Naša domovina je ranjena. Te rane moramo zaceliti. Ker od nas pričakujemo, da bomo dosledno in brez odlašanja pripravili in zgradili organe naše ljudske oblasti in naše državne zgradbe in skozi te organe opravili polno mobilizacijo ljudstva in materiala za čimprejšnjo osvoboditev, moramo mobilizirati naše ljudi, da bi čim prej očistili našo domovino fašizma in reakcije, ki se tu in tam skriva in pričakuje nekaj drugega. Hkrati pa je potrebno, da dosedanji pri-

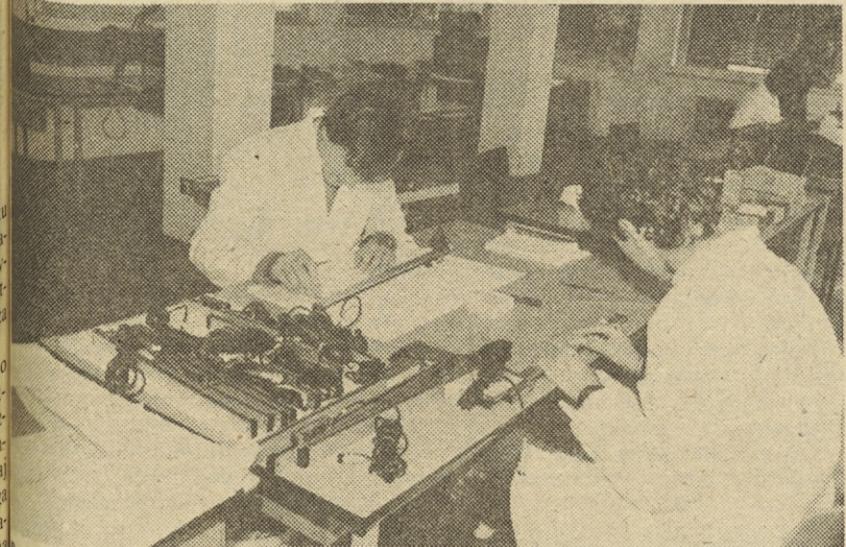
Prvih sto kosov iz redne proizvodnje

Pred slabimi tremi meseci smo v našem glasilu poročali o osvajanju merilnih odjemnikov, v skupino katerih sodijo: merilne letve, rotacijski dajalnik impulzov, elektronsko kljunasto merilo, elektronski merilnik višine ter najrazličnejši merilni sistemi. Takrat smo tudi zapisali, da poteka spremljanje razvojne naloge sektorji elementi TOZD Razvojni institut in prenos izdelkov v proizvodnjo, v TOZD Sestavni deli, prek posebnega projektnege teama.

Danes se lahko pohvalimo z novim uspehom. V mesecu septembru je bilo namreč narejenih prek 100 kosov merilnih letav, s čimer smo zabeležili tudi začetek redne proizvodnje. Te, za proizvodnjo izredno zahtevne naprave, uporabljajo skupaj z elektronskimi me-

lahko v veliki meri pripomogla tudi k deviznemu prilivu celotne delovne organizacije.

Izredno kratek rok od izdaje do osvojitve izdelka pa pomeni ponoven uspeh in s tem rezultat prizadevanj delavcev TOZD Razvojni institut in

Proizvodnja merilnih letav terja veliko natančnost.

ri instrumenti v pozicionirnih napravah, numeričnih krmiljih in merilnih napravah. V primerjavi z rotacijskimi dajalniki z zobato letvijo in postopkom, ki z rotacijskimi dajalniki z navojnim pretenom in matico, ima to prednost, da deluje brez obrabe. Zaradi direktnega merjenja dolžin po dosežejo tudi večjo natančnost merjenja (za merjenje dolžin do 1720 mm z razločljivostjo do 0,01 mm).

Kot smo že omenili, je proizvodnja teh naprav izredno zahtevna, saj je predpogoj za kvalitetno neoporečni izdelek čistoča proizvodnih prostorov, natančna natančnost izdelave, od sestavnih delov do končne montaže in strojne kvalifikacija kadra. Kljub zahtevnim težavam, ki izhajajo iz pomanjkanja merilne opreme za izvajanje merjenj, oz. preizkusov, so si v TOZD Sestavni deli poiskali pomoč v domačem proizvodnem sektorju, del meritev pa so opravili na strojni fakulteti.

V prid kakovosti narejenih izdelkov govori tudi podatek, da je vseh 100 kosov že prodanih. V razvojnem sektorju elementi pa je trenutno v teku izvajanje elektronskega in mehanskega dela naprave. Tako da bi predvidoma do konca letošnjega leta mehaniki del že izdelovali iz materialov, ki ga naši industrija.

Ker je možnost uporabe merilnih letav izredno široka; velike potrebe so pokazale v strojearadnji, kjer lahko z namestitvijo naprav na nove, ali že obstoječe obdelovalne stroje skrajšamo čas izdelave za 20%, je interes domačega trga povsem razumljiv. Še toliko bolj ker smo bili do sedaj vezani izključno na uvoz s konvertibilnega pooblašča, Iskra pa ostaja trenutno edini jugoslovanski proizvajalec. Veliko zanimanja so pokazali tudi potencialni kupci s konvertibilnega in klirinškega tržišča.

Za TOZD Sestavni deli pomeni to začetek uvajanja dela nove proizvodnje z možnostjo razširitve, s katerim bo

TOZD Sestavni deli ter dokaz, kako pomembna je dobra povezava med razvojem in neposredno proizvodnjo. S. D.

RAZGOVOR Z BORISOM KRAMERJEM, VODJO KLIMATSKO-MEHANSKEGA LABORATORIJA

IKM priznано preizkuševališče

Bolj ko se zaostrejuje gospodarske razmere, pomembnejši faktor naše proizvodnje postaja kakovost izdelkov. In da bi se pogovorili prav o tej temi, smo se napotili k vodji laboratorija za preskus na vplive okolja Borisu Kramerju. Rad se je odzval valj in že v uvodu povedal:

»Res naši delovni organizaciji IKM zaostrene gospodarske razmere po svoje ustrezajo. Vse več organizacij se namreč odloča za pregled in preskušanje njihovih izdelkov, kar že samo po sebi pomeni, da se nujno dvigajo tudi zahteve po kvalitetnih proizvodnih na tržišču. Kvaliteta res postaja pomemben element povpraševanja. In že na začetku lahko rečem, da nas še posebej veseli, ko lahko rečemo, da Iskrina kvaliteta raste!

Kvaliteta raste v Iskri, pravite. To gotovo trdite na osnovi preskusov Iskrinih proizvodov. katerih?

Včasih so v naš laboratorij prihajali le tisti proizvajalci, ki so jih skorajda direktno prisilile zahteve v pogodbah. Današnja miselnost na tem področju pa se spreminja. Vse pogosteje se naše delovne in temeljne organizacije odločajo za preskus proizvodov same, saj se zavedajo, da jim kvaliteta omogoča bolj za-

nesljivo tržišče tako doma kot v svetu. «

Ali bi lahko na kratko predstavili vaš oddelek?

Sorodni laboratoriji tvorijo oddelek; mi spadamo v oddelek številka 2, kamor sodijo še trije drugi laboratoriji in sicer: naš klimatsko mehanski laboratorij, ki ga delavci Iskre poznajo kot laboratorij za preskus na vplive okolja, laboratorij za elemente, laboratorij za naprave in laboratorij za zanesljivost.

Oddelek 2 se torej ukvarja z zanesljivostjo elementov in naprav. Delo pa je interdisciplinarno narave in tako za skorajda vsako nalogo sestavimo pravo projektno skupino v malem. Naš laboratorij je pravzaprav povezujočega značaja, saj vsak preskus zahteva preskus vpliva okolja na izdelek.

Prav zaradi take narave našega dela pa menimo, da nas je premalo, saj v našem laboratoriju delamo le štirje delavci — trije tehniki in inženir.

Predmet vašega dela je torej vpliv okolja na izdelek. Ta vpliv verjetno mislite v najširšem smislu?

»Seveda. Vpliv okolja, ki obdaja izdelek v različnih fazah njegovega obstoja. To okolje je vse od temperature in vlage, preko zračnega tlaka, onesnažene atmosfere, pa do potresov, in nezadnje človeka... Izdelek namreč doživlja od izdelave naprej v različnih fazah različne vplive, saj ga skladiščimo, transportiramo, uporabljamo v različnih razmerah; ki največkrat tudi kvarno vplivajo na izdelek.

Preden izdelek izvozimo mora biti verjetno preizkušen. Ali se tega drže vse naše organizacije?

Noben nepreizkušen izdelek ne bi smel v izvoz. Pa tudi vgraditi ne bi smeli nepreiskusnega izdelka, saj bi se morali zavedati, da zaradi vplivov okolja izdelki doživijo spremembe. In prav na te vplive bi bilo potrebno vsakega preskusiti. Šele po takem preskusu bi lahko z dokajšnjo verjetnostjo trdili, ali bo v namembni situaciji ustrežal ali ne. Sicer pa je, glede izdelkov, ki gredo v izvoz, pomembnost preskusov porastla, saj vse pogosteje ugotavljamo, da imajo druge devzave še ostrejšje zahteve po kakovosti in zanesljivosti, kot je to primer pri nas doma.

Pa še nekaj bi morali vedeti, ko izdelke izvažamo. Ti izdelki namreč potujejo v dežele z različnimi klimatskimi razmerami. Če če pogledamo klimatske razmere v Sloveniji ali Jugoslaviji vidimo, da so zelo različne, kaj šele lahko rečemo, ko gre za izvoz naprimer v neuvrščene dežele, ki leže v takih predelih zemljepisne lege, kjer so pogoji okolja izredno zahtevni. Po drugi strani pa je res, da so prav preskusi za te dežele tudi za nas najtežji, saj moramo za vsako deželo posebej preštudirati klimatske pogoje, v katerih se bi naš izdelek nahajal, in kakršne bi tudi pri transportu doživljal. To pa nemalokrat zahteva dosti obsežne priprave za preskus.

Delo je torej zahtevno, obsežno. Imate pa le štiri delavce?

To je seveda eden izmed naših problemov. Ozko grlo so nemalokrat kadri. Naš institut je bil ob ustanovitvi namreč mišljen le za potrebe hiše, in torej ni postavljen tako, da bi zadostoval za potrebe vse Iskre. Zato nam manjka ljudi, opreme, kapacitet... Le-te so zasedene, saj nekaj delamo tudi za potrebe nekaterih drugih organizacij — npr. IMP, Saturnus, PAP, in druge.

Bolj kot ostalo pa nas teži prostorska stiska, in pomanjkanje opreme. Nadejamo se sicer, da bomo opremo lahko modernizirali s sredstvi iz novega investicijskega kredita, za katerega smo zaprosili. Vsekakor bi bilo to zelo pomembno tako za naš institut, kot za Iskro kot celoto.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Državni odlikovanci, med katerimi pa žal manjka Lucijan Cotič.

DO AVTOELEKTRIKA

Državni odlikovanci

Pred dnevi je bila v novogoriški skupščini občine prisrčna slavnost. Tu so namreč podelili več zaslužnim delavcem in občanom odlikovanja Socialistične federativne republike Jugoslavije po ukazu predsedstva SFRJ. Slavnost je sovpadala v okvir praznovanja občinskega praznika, odlikovanja pa je podelil predsednik novogoriške skupščine Zorko Debenjak.

Med prejemniki je bilo tudi več zaslužnih Iskrašev iz Avtoelektrike. Poglejmo, kdo so prejemniki visokih odlikovanj.

Humbert Slejko, direktor tovarne malih zaganjalnikov je prejel Red za slug za narod s srebrnim vencem. Humbert Slejko že več kot 20 let prizadevno in uspešno dela v Avtoelektriki, ves čas pa je opravljal pomembne dolžnosti in je tako s svojim strokovnim in družbenopolitičnim delom veliko prispeval k razvoju in napredku te delovne organizacije. Pred leti je prejel Kidričevo nagrado, letos junija pa je opravil magistrski organizacijskih znanosti.

Medaljo zaslug za narod je predsednik skupščine podelil dvema Iskrašema.

Drago Lisac, projektant skupine v tovarni delovnih sredstev jo je prejel za delovne dosežke na področju izdelave in konstrukcije delovnih pripomočkov, orodij, strojev, avtomatov in montažnih linij v delovni organizaciji, z vsem tem pa je veliko prispeval k poslovni uspešnosti svoje TOZD in delovne organizacije.

Jože Vecchiet vodja splošne delavnice v tovarni delovnih sredstev je prejel medaljo zaslug za narod za marljivost in uspešnost na delovnem mestu, s čimer je veliko prispeval k ustvarjanju homogenosti in dobrih odnosov kolektiva splošne delavnice, kar je pogoj za njen dober poslovni uspeh. Jože je tudi aktiven samoupravljalec in uspešen pri gasilcih in godbenikih.

Medaljo dela je prejelo pet Iskrašev: **Danilo Arčon**, vodja linije v tovarni malih zaganjalnikov za 20-letno vestno in požrtvovalno delo, predvsem pa za uspešno vodenje linije glavnega sestava.

va. Danilo je aktiven v samoupravnem in družbenopolitičnem življenju delovne organizacije in krajevne skupnosti;

Lucijan Cotič, delavec na poliranju orodij v tovarni delovnih sredstev za požrtvovalno, vztrajno in uspešno opravljanje delovnih dolžnosti in za aktivno vključevanje v samoupravno in družbenopolitično življenje delovne organizacije.

Dušan Dominko, vodja linije v tovarni malih zaganjalnikov za vestno in požrtvovalno opravljanje delovnih dolžnosti in za vključevanje v samoupravne in družbenopolitične aktivnosti delovne organizacije.

Karel Faganž, ključavničar v tovarni delovnih sredstev za 20-letno uspešno delo in za posebno skrb, ki jo še posebej posveča gospodarnemu ravnanju z delovnimi sredstvi in pri uporabi materialov. Aktivno se vključuje v samoupravljanje in družbenopolitično življenje delovne organizacije.

Mojmir Maraz, vodja transporta, za uspehe na delovnem mestu, s čimer je veliko prispeval, da je oddelek notranjega transporta danes prevzel tudi zunanji transport in da ima svojo delavnico za vzdrževanje in popravilo transportnih sredstev. Mojmir je aktiven tudi v samoupravljanju in družbenopolitičnem življenju.

Vsem prejemnikom državnih odlikovanj iskreno čestitamo!

Marko Rakušček

Prejšnji mesec je odšla v zaslužni pokoj dolgoletna delavka novogoriške Iskre Avtoelektrike iz tovarne delovnih sredstev Marija Merljak. V Iskri se je zaposlila 14. julija 1964 in ves čas opravljala delo čistilke. Sodelavke in sodelavci jo bodo močno pogrešali, saj je bila vestna in marljiva, njene delovne vrednote bo težko nadomestiti. Prav zato so ji pripravili prisrčno slovo, ji podarili spominsko darilo in cvetje ter jo povabili ob vsaki ponujeni priložnosti še na obisk.

urnilo izdajstvo starih politikov in sramotna kapitulacija nekaterih generalov. To bil del davka, ki ga je moral plačati naš narod za ureditev Hitlerjeve Evrope. Toda: Postoj malo, Mujo od Doboja, tudi mi smo konja za dirj!

»Ni se zgodilo prvič v naši zgodovini, da je bodoljubni duh našega naroda zaplamljal vsem žaru in v ljubezni do svoje domovine do svobode ljudstva. Tudi tokrat se je polnila majhna, toda hrabra četa z zastavo, na kateri piše: bratstvo, enotnost, svoboda: naša, katere pozdrav je: »Smrt fašizmu—svobodo narodu!« Ta zastava je za narodnoosvobodilnega gibanja, narodnoosvobodilne vojske, ki jo vodi najboljši najbolj pogumen sin naše domovine, legendarni junak—tovariš Tito. (Burno ploskanje.)

V posebno čast mi je kot človeku in kot prijatelju po poklicu, da lahko poudarim, da sem skupaj z drugimi borci zvesto služil svoji domovini in takšnemu ljudskemu voditelju, kakršen je tovariš Tito. (Burno ploskanje.) Njegove pravilne odločitve in njihovo uspešno uresničevanje nas opogumlja in nam daje moč, da bomo vzdržali v neenakem boju proti okupatorjem.

Tovariš Tito je za naš narod kot zvezda nadzorovana, ki je vse rodoljube popeljal po pravi poti, po poti združitve in enakopravnosti,

po poti, ki pelje k sreči enotne Jugoslavije. (Ploskanje.) Naša Bosna in Hercegovina izražata veliko hvalnost takšnemu ljudskemu voditelju in pomagali mu bosta z vsemi silami.

Bosna, ki je bila v bivši Jugoslaviji arena verskega in nacionalnega sovraštva, katere ljudstvo je bilo zatirano, kateri so v tej vojni ustaši in četniki prizadejali toliko gorja in sramote, je hitro našla svojo pot skupaj z drugimi narodi Jugoslavije. Hitro so našli svojo pot tudi Muslimani Herceg-Bosne, ki so med svojimi prvimi resolucijami že leta 1941 obsodili zverinstva in zločine nad srbskim ljudstvom. Med prvimi so dali čedprav maloštevilne, svoje brate med partizane, dali so jih v narodnoosvobodilne vrste.

V prvih dneh se partizani niso počutili nikjer tako varne kot v muslimanskih vaseh. Ljudstvo je čutilo, da je pravica na njegovi strani. (Vzkliki: Tako je!) V drugem letu boja se je začelo množično vstopenje Muslimanov v narodnoosvobodilno vojsko, danes pa so v vrstah partizanov muslimanske brigade. Ena izmed njih je imela srečo, da je izpod okupatorja osvobodila tudi naše industrijsko mesto Vares. So tudi odredili, ki jih stoodstotno sestavljajo Muslimani. Takšni odredi so okrog Tuzle, kakor tudi tam, kjer so ustaši na najbolj surov in zverinski način skupno pobijali Srbe in Muslimane. Ti

odredi danes zvesto služijo ideji, za katero se bori narodnoosvobodilno gibanje in narodnoosvobodilna vojska. Ostali bodo poslednji, ker se borijo pod zastavo, na kateri piše: Bratstvo, enotnost in svoboda. Zavedajo se, da so lahko enakopravni samo v bratstvu in svobodi. (Ploskanje.)

Muslimani želijo celovito Jugoslavijo. Muslimani Bosne in Hercegovine so znali skozi stoletja povzdigovati svoj glas zoper nasilje in nepravilnost. Njihovi izdajalci, ki so zapustili ljudstvo v najbolj usodnem času, bodo prvi, katerim bo narod sodil. Muslimani Bosne in Hercegovine so v svojem programu imeli vedno cilj, da zagotovijo sebi enakopravnost z drugimi brati. Danes se to zanesljivo uresničuje. In zato je to najbolj svečan in najbolj vesel dan, ki smo ga mi Bosanci, Srbi, Hrvatini in Muslimani s ponosom dočakali v Tomašičevem mestu Jajcu.

V svojem imenu in v imenu nas Bosancev in Hercegovcev—Srbov, Hrvatov in Muslimanov izjavljam, da v celoti sprejemam referat tovariša Tita in ga pozdravljam.

Zivel nas vrhovni komandant tovariš Tito! (Burno in dolgotrajno ploskanje.) Zivela svobodna Jugoslavija! (Vzkliki: Zivela! Burno ploskanje.)

Predsedujoči: Tovariši in tovarišice, besedo dajem tovarišu Novaku Mastiloviću.

duhovniku in svetniku iz Hercegovine.

Novak Mastilović (Hercegovina): Tovariši in tovarišice, po vstaji, predvsem pa v prvih mesecih leta 1942, se je narodnoosvobodilno gibanje v vzhodni Hercegovini tako razvilo, da je bil okupator izgnan in zaprt v mesta, odkoder ni mogel pomoliti niti glave, ker so ga naše sile vse bolj stiskale. Vsa vzhodna Hercegovina, razen najožjih mestnih predelov, je bila v rokah partizanov. Toda, pomladi 1942. leta je okupator, po zašlugi četniškega izdajstva, uspel organizirati (tretjo) sovražno ofenzivo. Pod pritiskom premočnega sovražnika, pod pritiskom združenih okupatorskih četniških in ustaških sil, kakor tudi zaradi lakote in pomanjkanja streliva, so morali naši borci zapustiti Hercegovino.

Z odhodom partizanov so napačili težki dnevi za vse pristaše narodnoosvobodilnega boja v Hercegovini. Četniški oficirji izdajalca Draža Mihailovića so nad njimi zganjali strašno nasilje. Uboji, ujetništva, prepanja in interniranje partizanov in njihovih družin so bili vsakdanji pojavi, predvsem v nekaterih okrajih Hercegovine. Izdajalskim četniškim oficirjem ni bilo dovolj, da so počeli krvavo nasilje nad hercegovskimi rodoljubi. Šli so še dlje. Začeli so prisilno mobilizirati in odganjati hercegovske kmete v Liko, Dalmacijo in v okolico Prozora, kjer

so počeli strašno nasilje in pokole nedolžnega prebivalstva.

Toda niti moč okupatorja in ne krvavo nasilje, ki ga je počel skupaj s svojimi hlapci, ustaši in četniki, niso prestrašili ljudstva Hercegovine in ga niso odvrgli od njegovega boja za svobodo... To se je najbolje pokazalo letos, ko so se naše enote znova vrstile v Hercegovino. Ko se je letos, po V. sovražni ofenzivi, naša X. hercegovska udarna brigada vrnila v Hercegovino je štela vsega skupaj okrog 200 sposobnih borcev.

Danes, le nekaj mesecev pozneje, imamo namesto utrjene in zdesetkane X. brigade močno hercegovsko udarno divizijo, ki je postala strah in trepet okupatorja in njegovih hlapcev. Ta hitra rast naših sil prepričljivo govori o tem, da ljudstvo Hercegovine vse bolj spoznava, da ni »čakanje«, vse bolj spoznava izdajalsko vlogo Draže Mihailovića in njegovega glavnega naredbodajalca, kralja Petra II. Ljudstvu postaja vse bolj jasno, kam bi nas pripeljal bratomorni boj, ki ga hoče okupator tako vztrajno voditi s pomočjo svojih plačancev, ustašev in četnikov: vse bolj mu je jasno, da je za nas edina rešitev bratstvo in enotnost vseh naših narodov in njihov skupni boj proti sovražnikom. Zato bodo naše sile nenehno še naprej rastle, ne samo v Hercegovini, temveč po vsej deželi. (Dalje prihodnjie)

Znanje in izkušnje s pridom izkoriščajo

Pred nedavnim smo poročali o plinskih grelnikih velikih moči za ogrevanje prašičjih farm, ki so jih izdelali v Tovarni gospodinjstkih aparatov v Retečah. Izdelki, ki sicer ne sodijo v redni serijski proizvodni program, so bili priložnost, da strokovnjaki iz Reteč s pridom uporabijo znanje in izkušnje, ki so jih nabrali v letih osvajanja proizvodnje zahtevnih plinskih peči.

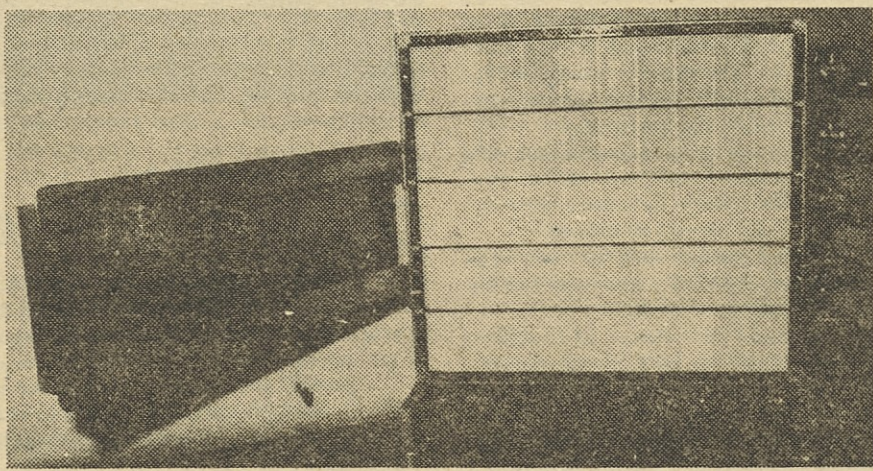
Pokazalo se je, da so bili zahtevni nalogi v celoti kos, saj so v preteklih mesecih pridobili precej novih naročil, dosežani kupci pa s pohvalami ne skopacijo. V Retečah so torej dokazali, da so s spretnostjo, znanjem in izkušnjami sposobni iz domačega materiala in iz polizdelkov, ki jih sicer večinoma uporabljajo v serijski proizvodnji, izdelati naprave profesionalnih lastnosti. Takih, skoraj ni potrebno posebej pohvaliti, na domačem tržišču vse do »prihoda« izdelkov iz Reteč ni bilo, zato je bilo treba za vse tovrstne izdelke odštevati devize.

Uspešno delujoči ogrevalniki za prašičje farme pa so strokovnjake iz Reteč spodbudili, da so sprejeli zahtevno naročilo zagrebškega Zavoda za toplinska merjenja. Izdelali naj bi posebne plinske gorilnike, ki bi jih v tem zavodu uporabljali za testiranje gorljivosti gradbenih materialov. Zahteve so bile velike, saj bi morali izdelati naprave, ki bi bile v skladu z zahtevami standardov, imeti

bi morale veliko moč in biti seveda primerno zanesljivo izdelane.

Zahtevam so bili v Retečah kos, saj so izdelali naprave, ki v celoti ustrezajo

željam zagrebških naročnikov. Vsaka od treh dosedaj izdelanih aparatov »premore« približno kvadratni meter veliko ogrevalno površino gorilnikov, ki pri izogrevanju butan —propan plina zmorejo upoštevanja vrednih 56 kW moči. V kratkem nameravajo izdelati še sedem enakih naprav za domače naročnike, ki bodo z napravami lahko precej

Plinski gorilnik moči 56 kW, ki so ga v TOZD TGA v Retečah izdelali za zagrebškega naročnika.

prihranili. Dosedaj je namreč pri preskusih gorljivosti materialov veljalo, da je treba za sleherni poskus izdelati nove grelnike, kar je seveda meritve močno podražilo.

V Retečah so na nove izdelke upravičeno ponosni, saj so jih izdelali domala v celoti iz domačega materiala, iz polizdelkov, ki jih večinoma uporabljajo v serijski proizvodnji plinskih peči. predvsem pa jim je za konstruiranje popolnoma zadoščalo lastno znanje. Ob naročilih z domačega trga ni odveč pričakovati tudi možnosti za prodajo na tuje, čeprav to prve prodajne korake treba še storiti.

V Retečah pa na dosežkih ne počivajo. Snujejo že nove gorilnike, ki bi jih lahko uporabili za izogrevanje bioplina, pa še vrsto drugih izdelkov, o katerih bomo seveda pravočasno poročali!

S. Fleischman

TOVARNA ODLITKOV KOMEN

Gradnja je stekla

»Oddahnili smo se. Končno prihajajo tudi za nas svetlejši dnevi, pričeli smo graditi nove proizvodne prostore, saj v starih res ni bilo in ni več mogoče delati.« Tako so nam povedali v najmanjši temeljni organizaciji novogoriške Iskre Avtoelektrike, v tovarni odlitkov Komen, kjer so pred dnevi pričeli z investicijsko naložbo v povečanje in modernizacijo obstoječe proizvodnje tlačnega liva in v sanacijo delovnih pogojev.

Dolgo je trajalo, da so stroji gradbenega podjetja Kraški zidar iz Sežane le zaorali v trd kraški kamen in pričeli z gradbenimi deli. Da je trajalo dolgo smo zapisali zato, ker je bilo pred tem veliko navidez sicer rešenih problemov, v resnici pa ni bilo tako. Razna dovoljenja, bančni krediti, dogovori med občina, delovna organizacija pa v novogoriški in še vrsta drugih posegov je zavirala prepotrebno gradnjo. Z vztrajnostjo in prizadevnostjo, predvsem direktorja TOZD Staneta Komela ter vodstva delovne organizacije na vse potrebne forume, je le napočil — mirno ga lahko imenujemo — zgodovinski trenutek, da se obriši novih proizvodnih prostorov danes že poznajo.

To bo lepa, moderna, svetla in zračna tovarna, končana, če bo šlo vse po načrtih, v šestem mesecu prihodnjega leta. Z njo bodo komenski livarji pričeli pisati novo poglavje zgodovine.

Celotna površina bo zajemala dva tisoč m², seveda z vsemi pripadajočimi objekti (kotlarna, skladišče, garderoba itd.).

Neuklonljivi Kraševci se nove tovarnice veselijo, kar je seveda tudi razum-

ljivo. Kako tudi ne, saj so doslej delali v zimskem času tudi pri minus 8 stopinjah Celzija pa tja do + 40 v najtoplejših letnih mesecih. Dovolj zgovorni podatki, razlogi in dejstva...

V komenski Iskri, ta temeljna organizacija se je priključila v novogoriško Avtoelektriko leta 1978, je 84 zaposlenih. Njihova proizvodnja dejavnost so odlitki iz aluminija po dveh tehnoloških postopkih, tlačno in gravitacijsko litje.

Razmerje med tema dvema tehnologijama je 85:15. Pretežno proizvajajo za potrebe drugih TOZD v Avtoelektriki, nekaj za domači trg, njihove odlitke pa poznajo tudi izven naših meja.

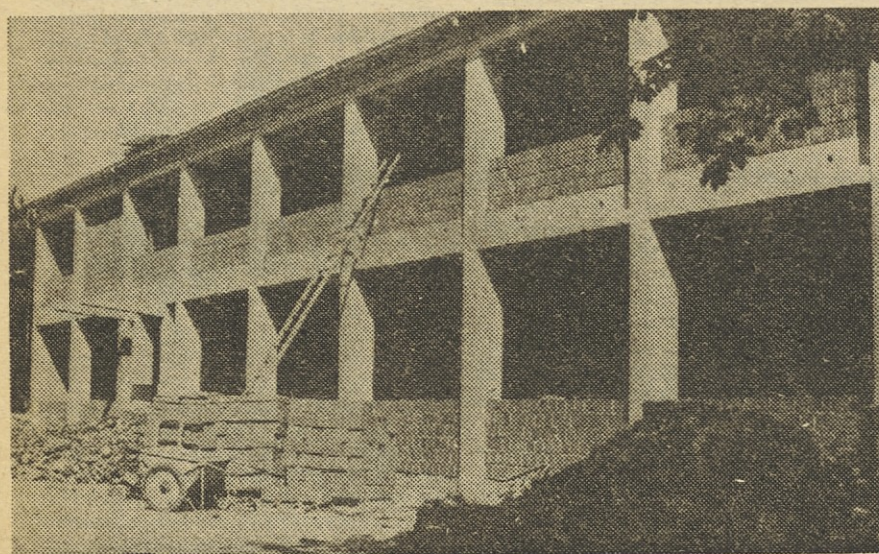
Povprečni osebni dohodki so znašali v letošnjem prvem polletju 16.780 dinarjev. Na prvi pogled so sicer nekoliko višji kot drugod, če pa se spomnimo na težke pogoje dela, na nočno delo itd., so pa sorazmerno majhni.

Tako. Komenska Iskra se spreminja iz dneva v dan, komenski livarji v njej pa ne. Pač! Spreminja se njihovo mišljenje, njihovo dosedanje nezadovoljstvo se spreminja v zadovoljstvo in pričakovanje dneva nove delovne zmage. Do te pa ni več tako zelo daleč...

Marko Rakušček

Težko delo komenskih livarjev.

Gradnja novih prostorov v Komnu lepo napreduje.

IKM priznано preizkuševališče

(Nadaljevanje s 5. strani)

Pomembno je tudi, da je vsa oprema verificirana. Če nam namreč nek merilnik kaže vrednosti, ki niso resnične, je vse naše delo zastoj. V zadnjem času smo močno okrepiли metrološki laboratorij, ki skrbi, da je naša oprema nenehno pregledana in sposobna za delo, kar je spričo pomanjkanja opreme še kako pomembno. Še bolj pa je to pomembno zato, ker naše delo postaja vse bolj zahtevno in zahteva vse več novih pristopov in novih znanj.

Postajate torej pomembno preskuševališče? Po katerih standardih se pretežno ravirate?

Preskuse opravljamo tako po JUS standardih kot po IEC, DIN, MIL in še nekaterih drugih, podrobnih standardih, ki opredeljujejo podrobne zahteve, oz. sposobnosti določenega izdelka. Sami tudi sodelujemo pri nastajanju novih standardov s tega področja. Tako sodelujemo v tehničnem odboru 50 JEK, kise ukvarja z vplivi okolja, ipd. Seveda pa si pri vsakem preskusu prizadevamo zagotoviti ponovljivost preskusov.

Kot vidite je naše delo zelo raznoliko, saj prav množica različnih izdelkov zahteva ustrezen pristop k preskušanju, preskusne pripomočke, itd.

In kako se prilagajate novim zahtevam?

Nekaj nove opreme smo z razumevanjem kolektiva naše mlade DO. le nabavili. Tako imamo dve klimatizirani sobi za preskuse — v eni je temperatura stalno povišana in ima stalno povišano

ZAHVALI

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem v TOZD Števeci — trak, za prekrasna darila, ki mi bodo drag spomin.

Vsem želim še mnogo delovnih uspehov in osebnih sreč

Marija Marn.

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz državne kontrole in parkirnice v TOZD Števeci za darilo. Vsem želim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Marija Brenkuš.

Priznanje za uspešno delo

V začetku oktobra so v idrijski občini ob občinskem prazniku podelili priznanja najzaslužnejšim občanom za posebne dosežke na gospodarskem področju in v družbenopolitični dejavnosti. Med nagrajenci je bil tudi direktor Iskrine temeljne organizacije Tovarna za montažo elektromotorjev Spodnja Idrija Edvard Svetlik, ki je prejel nagrado za uspešno delo v gospodarstvu. Kot diplomirani ekonomist je svojo poklicno pot začel konec 60 let, do zdaj pa je opravljal vrsto pomembnih in odgovornih nalog v gospodarstvu, kar dokazuje tudi članstvo v številnih združenjih in v severnoprimorski gospodarski zbornici. Tov. Svetlik je v idrijsko Iskro prišel leta 1980, ko je prevzel dolžnost direktorja te organizacije.

Priznanje, ki ste ga dobili za delo v gospodarstvu v idrijski občini potrjuje, da ste na pravi poti. Kaj pa vam osebno pomeni ta nagrada?

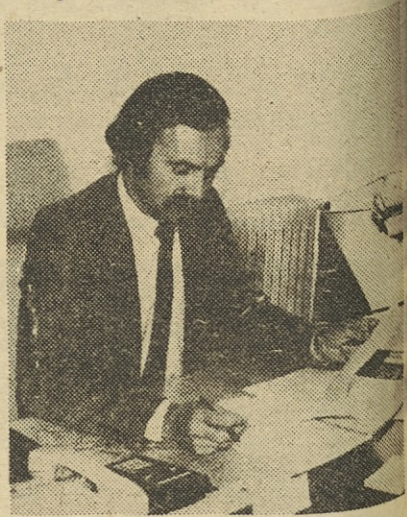
To je priznanje za delo in energijo, ki smo ju skupaj s celim kolektivom Iskre Idrija vlagali v razvoj tovarne in za rezultate, ki smo jih s tem dosegli. Naš cilj je bil in je, da idrijska Iskra dejansko postane nosilec razvoja teh krajev. Priznanje je dokaz, da tudi širša družbenopolitična skupnost to ceni.

Ko ste prevzeli mesto direktorja te temeljne organizacije se je kolektiv ubadal z nemajhnimi težavami, ki so danes vsaj po večini že odpravljene. Kako primerjate tiste čase z današnjimi?

Ljudje v Iskri so veliko žrtvovali in vlagali precejšnje napore da bi tovarna res nudila pogoje za delo in dohodek. V preteklosti ta prizadevanja niso vselej rodila ustreznih sadov. Danes pa idrijska Iskra pomeni, tako v občini, kot v celotni SOZD Iskra povsem nekaj drugega.

Ob prihodu v Iskro leta 1980 so bili pogoji dela izredno težki. Tovarna je bila še kadrovsko, ekonomsko in tehnološko šibka tako, da je zaostrene razmere gospodarjenja občutila bolj kot druge močnejše organizacije. Veliko dela, energije pa tudi znanja, sreče in osebnih odrekajev je bilo potrebno, da smo jo postavili takšno kot je danes. Velikokrat smo s sodelavci sedeli pozno v noč in razmišljali, kaj moramo narediti, da bomo razvoj tovarne obrnili v pravo smer.

Danes lahko ugotavljamo, da Iskra v Idriji že pridobiva mesto tako v občini Idrija kot v širšem slovenskem in svetovnem prostoru. Rezultati dela to

Edvard Svetlik.

jasno kažejo. Tako je bil celotni prihodek leta 1979 200 milijonov din, letos pa bo 2 milijardi din. Izvoz je leta 1979 znašal 2 milijona dolarjev, letos pa bomo izvozili za 9 milijonov dolarjev. Število zaposlenih se je od 370 v letu 1979 povečalo na 700. Nenehno raste tudi produktivnost na zaposlenega.

Kako naprej? Kakšne so možnosti, načrti, želje?

V prihodnje bo Iskra Idrija še močnejša, saj v letu 1985 načrtujemo 15 ob koncu tega desetletja pa 20 milijonov dolarjev izvoza. Število zaposlenih bomo povečevali na 1100 v letu 1985 in na 1600 do leta 1990. Vse to bomo dosegli s stalnim vlaganjem v znanje, v kadre. Vsako leto razpišemo več kot 50 novih štipendij in ravno v mladosti kolektiva je njegova bodočnost.

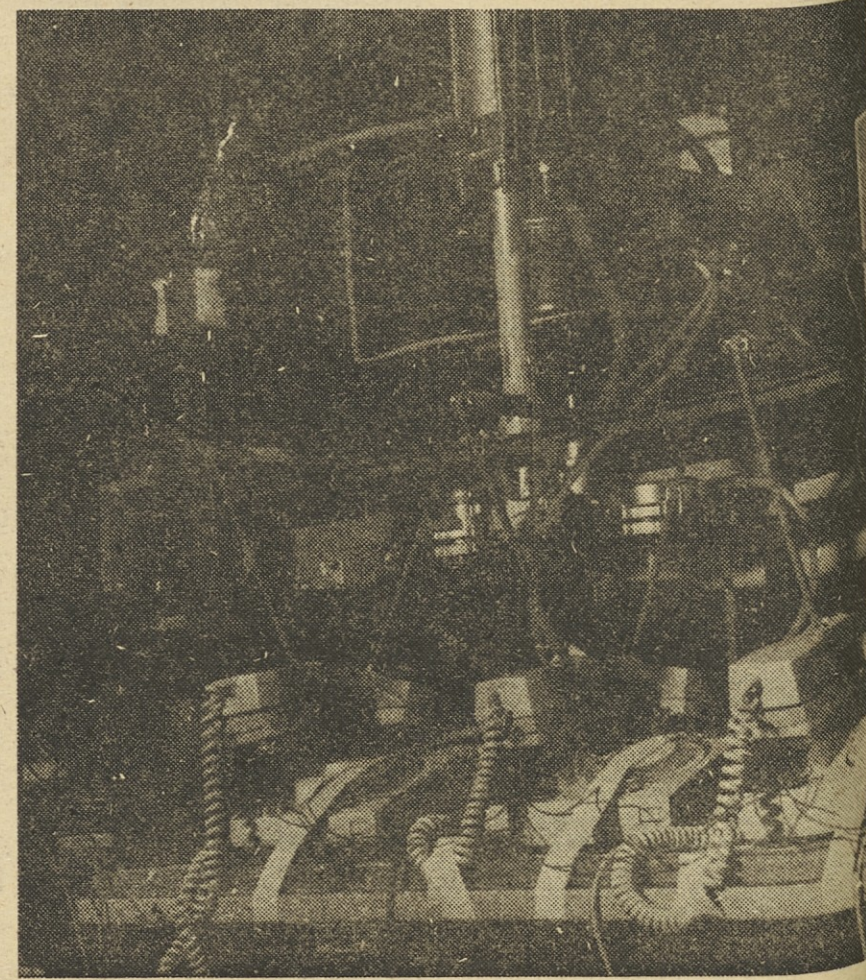
In za konec še tole: kako kot gospodarstvenik ocenjujete sedanje razmere v jugoslovanskem gospodarstvu in kje vidite največ možnosti za izhod iz krize oz. kaj bi morali storiti, da bi nakopičene težave čimprej odpravili?

V družbi bi morali dejansko stimulirati delo in več dela. Problem naše družbe ni v preveliki porabi, bodisi osebni, družbeni ali uvozni, temveč v tem, da premalo ustvarimo. Prenehati bi morali sprejemanjem omejitvenih ukrepov, ki ljudi omejujejo pri njihovi ustvarjalnosti, temveč jih stimulirati in spodbujati za doseganje boljših rezultatov. Uspeh naše tovarne je ravno v tem, da smo ljudem dali možnosti za ustvarjalnost, za večje in boljše rezultate.

D. B.

Hkrati pa moram povedati, da pripomočkov, ki jih uporabljamo pri preskuševanju, največkrat na domačem trgu ni, zato smo jih prenekaterekrat naredili kar sami doma. Seveda nam to vzame dodatni čas in sredstva. Toda, ker so taki pripomočki pač potrebni, saj brez njih ne moremo izvršiti nobenega preskusa, jih pač izdelamo. In pri tem smo kar uspešni!«

Mara Ovsenik

Preizkušnje telefonskih aparatov.

Novi štipendisti — bodoči sodelavci

V naši DO Kondenzatorji v Semiču so letos razpisali skupno 42 štipendij. To je v primerjavi z lanskim letom precej več, saj je bilo v šolskem letu 1982/83 prostih le 29 štipendij.

Komisija za delovna razmerja v delovni organizaciji je imela tudi to pot precej težavno nalogo, ker se vsako leto sooča z istimi problemi, ko se večina kandidatov za štipendije prijavlja na razpis za šolanje v SR programu V. stopnje zahtevnosti elektrotehniške usmeritve, smer elektrotehnik—elektronik in premalo za smer elektrotehnik—energetik in IV. stopnje zahtevnosti kovinske usmeritve.

Vsega skupaj se je prijavilo 21 kandidatov, ki bi se želeli šolati za smer elektrotehnik—elektronik, za to smer pa je bilo razpisanih samo pet prostih štipendij. Vsako leto so v delovni organizaciji poskušali s preusmeritvami, pri čemer pa niso dosegli večjega uspeha. Le sem ter tja se je našel kak posameznik, ki je bil pripravljen spremeniti smer svojega šolanja.

Za štipendije semiške delovne organizacije Kondenzatorji se je prijavilo 77 kandidatov, od katerih je bilo samo 31 vlog kandidatov pozitivno rešenih, medtem ko so 46 kandidatov zavrnili. Vendar pa se lahko vsi zavrnjeni kandidati preusmerijo v smeri, za katere so še proste štipendije.

Tako sta dobila štipendijo orodjarja dva kandidata, strojnega ključavničarja en kandidat, strugarja dva, rezkalca trije, RTV mehanik dva in elektromehnika eden. Za SR program V. stopnje zahtevnosti pa so izmed 21 prosilcev izbrali pet za elektrotehnik — elektronika, tri kandidate za elektrotehnik — energetika, enega za strojnega tehnik in enega za kemijskega tehnik. Za inženirja strojništva je izmed petih kandidatov prejel štipendijo eden, medtem ko so podelili tri štipendije trem štipendistom za študij diplomiranega inženirja elektrotehnik in eno štipendijo za diplomiranega ekonomista. Izmed prostih štipendijskih mest pa so ostala nezasedena: štiri mesta za brusilce, eno za strojnega ključavničarja, dve za strugarja, eno za rezkalca, eno za RTV tehnik, eno mesto za inženirja elektrotehnik, eno za komercialista,

tograd in v Zavodu za razvoj in unapređenje poslovanja Titograd ne nameravajo izgubljati časa in zato lahko z gotovostjo računamo, da bodo naši novi sodelavci kmalu sposobni zagotoviti vsa strokovno podporo tudi ostalim kupcem na tem področju. B.Č.

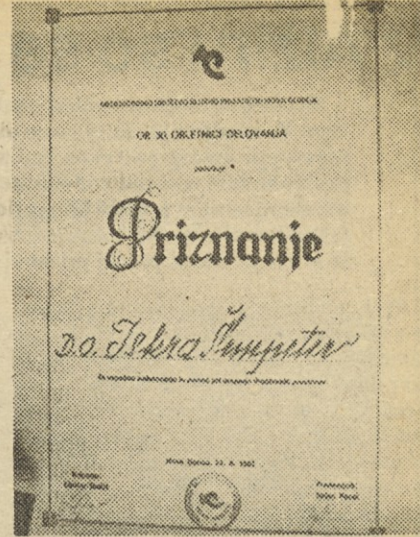
eno za diplomiranega inženirja elektrotehnik in kar dve prosti mesti diplomiranega inženirja strojništva.

Pri vsem tem je treba še pripomniti, da je bilo nekaj vlog za štipendije nepopolnih, kljub pismenemu opozorilu, da morajo kandidati dostaviti manjkajoče dokumente. Zato takih prošelj komisija za delovna razmerja DO ni obravnavala, oziroma jih je negativno rešila.

Pri izbiri kandidatov je komisija upoštevala predvsem učni uspeh, socialni položaj, nagnjenost in sposobnost ter letnik šolanja. V okviru zgornjih meril so imeli prednost kandidati z nižjimi osebnimi dohodki na družinskega člana, ob enakem socialnoekonomskem položaju pa so imeli prednost tudi kandidati, katerih starši so zaposleni v semiški delovni organizaciji Iskre.

Vsi štipendisti prejemaajo štipendije v skladu s samoupravnim sporazumom o štipendiranju.

D.Ž.

Zaključek zadnjega zasedanja delavskega sveta DO Iskra Avtoelektrika Nova Gorica je bil neobičajen. Na njem je bila namreč prisotna tudi sekretarka medobčinskega društva slušno prizadetih Nova Gorica. To društvo praznuje prav letos 30-letnico delovanja, k njegovi uspešnosti pa je v dobršni meri pripomogla tudi Iskra Avtoelektrika. Sekretarka društva je zato v zahvalo za uspešno sodelovanje in pomoč pri urejanju društvenih prostorov podelila kolektivu posebno priznanje.

posnetek ob računalniškem sistemu Partner.

Iskra Delta — odslej skupno delo s Črno goro

Osvajanje novih aplikacij za Iskrine računalnike in pozneje celo delen prenos proizvodnje materialne in zlasti programske opreme v Črno Goro je bil osnovni namen poslovnih dogovorov med predstavniki DO ISKRA DELTA na eni strani ter Zavodom za razvoj in unapređenje poslovanja Titograd in Računskim centrom Titograd.

Samoupravni sporazum o sodelovanju pri razvoju programske opreme in o uvajanju računalniških sistemov Partner so podpisali predstavniki Iskra Delte in Računskega centra Titograd ter Zavoda za razvoj in unapređenje Titograd. Prisostvovali so: iz Zavoda za razvoj in unapređenje Titograd direktor Aleksa Ščepanovič in Momčilo Tadić ter predstavniki RC Titograd Mihonja Raškovič in Branko Jankovič, z Iskrine strani pa direktor DO ISKRA DELTA Janez Škrubej s sodelavci.

Janez Škrubej in Aleksa Ščepanovič.

da v najkrajšem času razvijejo programsko opremo za določena področja. In ne samo to, v Delti računajo, da bodo njihovi novi partnerji kmalu dovolj usposobljeni za skupen razvoj novih aplikacij ter doprinesli k ponudbi Deltinih računalniških proizvodov na nova področja, pozneje pa bi uporabljali sodelovanje lahko prenesli še na skupno proizvodnjo materialne opreme.

Po vzdušju, prisotnem na tem poslovnem srečanju in izjavah predstavnikov iz Črne gore je soditi, da v RC Ti-

TRADICIONALNO SREČANJE MLADIH IC

Pičla udeležba na jubilejnem srečanju mladih Iskre Commerce

Poreškega tradicionalnega in tokrat že jubilejnega, 10. srečanja mladih Iskre Commerce se je udeležilo le kakšnih 50 najbolj aktivnih mladink in mladincev. Kje so vzroki? Prvi je gotovo v nedelavnosti njihove mladinske organizacije.

Prvič, pred desetimi leti, v zgodovinskem bosanskem mestecu Jajce, nato pa devetkrat v Poreču, točneje v hotelu Delfin. To je kratka »zgodovina« delavnih srečanj mladih iz Iskre Commerce, nekakšnega vrha njihove vsakoletne dejavnosti. Na njem podrobno pregledajo svoje delo v minulem obdobju, torej po zadnjem srečanju, in si tudi že začrtajo naloge do naslednjega SMIC.

Seveda pa srečanja niso namenjena zgolj delu njihove organizacije, saj so mlade vedno obiskali tudi njihovi vodilni delavci in tudi predstavniki DS SS SOZD Iskra. Prav na teh srečanjih z vodilnimi, so mladi zvedeli za marsikatero podrobnost iz dela Iskre, pa tudi iz širše slovenske in jugoslovanske skupnosti. Pogosto je beseda nanesla tudi »čez mejo« na različna aktualna svetovna vprašanja. Popoldnevi so bili namenjeni za športne, večeri pa za družabne aktivnosti.

In takšen program je bil pripravljen tudi za letošnje, jubilejno srečanje, ki je bilo v dneh od 29. septembra popoldne do nedelje, 2. oktobra, kje drugje, kot v Poreču.

V minulih letih se je srečanja udeleževalo tudi prek 100 mladih iz Iskre Commerce iz vse Jugoslavije, letos pa je bila ta številka prepolovljena. Na srečanje je prišlo le 50 najbolj aktivnih,

čeprav so vsi pričakovali ob jubileju rekordno udeležbo: kdo si le ne bi želel ponovnega srečanja s svojimi sovrstniki.

Ne bi se globlje spuščali v vzroke tako majhnega zanimanja mladih — to naj razčistijo sami. V Poreču so sami poudarjali, da je delo njihove mladinske organizacije opešalo, nekako na drugo mesto so postavili previsoko lastno denarno udeležbo na srečanju, na tretje časovno neusklajenost srečanja z različnimi sindikalnimi izlety v Iskre Commerce in še in še so iskali vzroke. Mar pa ni čudno to, da se tokratnega srečanja nista udeležila niti predsednika mladinskih organizacij iz temeljnih organizacij Prodaja in Servis.

Ali pa je morda vzrok v tem, da je prejšnji, zdaj že preko 27 let stari »generaciji« to srečanje pomenilo mnogo več. Morda: v Poreču smo jih tokrat opazili skoraj 20. Prišli so docela na lastne stroške, kot rekreativci, spet pa smo pri aktivnosti: bili so le od tam, kjer si znajo kaj organizirati — iz zunanjetrgovinske temeljne organizacije in iz Iskrinega zagrebskega servisa.

Kljub nekoliko skromnejši udeležbi pa je tudi letošnji SMIC izredno dobro uspel, o čemer pa bomo podrobneje poročali prihodnjič, ko bodo mladi že pripravili sklepe srečanja.

LD

Vsakoletnega srečanja predstavnikov Iskre in urednikov ter novinarjev RTV Ljubljana na gospodarskem razstavišču v času mednarodne razstave »Sodobna elektronika«, sta se obe strani udeležile polnoštevno. Ob tej priložnosti so predstavniki Iskre seznanili svoje sogovornike z Iskrino problematiko in to vse od uresničevanja zastavljenih planov do načrtov za naslednja leta. Nadalje je stekel pogovor o vlogi Iskre v naši družbi, tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji ter kaj bi širša družba morala Iskri nuditi, da bi le-ta lahko doprinesla čim več k stabilizaciji gospodarstva. Tu so Iskraši opozorili na skrajno hiter razvoj elektronike v Svetu ter tudi na to, kar je zelo žalostno, da dobivajo največje svetovne firme izredno velika nepovratna sredstva za razvoj temeljnih panog v elektroniki, medtem ko se mora Iskra prebijati na teh področjih samo z lastnimi sredstvi. Za primerjavo so omenili, da daje Japonska za razvoj mikroelektronike letno 1 milijardo dolarjev nepovratnih sredstev svojim proizvajalcem in to sigurno samo zato, ker so došli, kako ključno stopnja razvoja na tem področju pogojuje razvoj ostale elektronske industrije in s tem tudi vsega gospodarstva.

Pred dnevi so sodelavke in sodelavci pripravili ob odhodu v pokoj prisrčno šjovo Antonu Koklju, dolgoletnemu delavcu novogoriške Iskre Avtoelektrike iz TOZD, tovarne delovnih sredstev. Tovarš Kokelj se je zaposlil v Avtoelektriki med prvimi, 14. decembra 1959. Najprej je bil električar, nato vodja skupine elektrodelavnice, nazadnje pa električar skupine. V slovo so mu sodelavci podarili spominsko darilo, mu zaželeli še veliko lepih dni ter ga še povabili na obisk.

V mesecu avgusta je po 23 letih dela odšla v zaslužni pokoj naša sodelavka Angelca Mravlje iz GPP tovarne števcev. Svoje delo je opravljala vestno in z občutkom odgovornosti, zato jo bomo še bolj pogrešali. V zahvalo za dolgoletno delo smo se je sodelavci spomnili s praktičnim darilom in ji hkrati zaželeli še mnogo zdravih in srečnih let v pokoju.

Leopoldu Ileniču v slovo

Komaj si dojel resnico, da si v Juliju postal invalidski upokojenec, že smo prejeli vest o tvoji nenadni smrti.

Vemo, da je bilo v tvojih 51 letih življenja malo svetlih trenutkov. Ni ti prizanesla vojna vihra, ki ti je vzela starše in si se moral kot vojna sirota prebijati skozi življenje. Končal si poškodovano šolo in se zaposlil v Iskri, kjer si ostal polnih 29 let. Aktivno si deloval v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih.

Težke življenjske razmere v mladosti in nenavadna smrt tvojega najmlajšega sina, so vplivale na tvoje zdravje. Čeprav smo sluhali, da si zelo bolan, nismo pričakovali, da bo smrt prišla tako zgodaj.

Ob tvoji upokojitvi smo ti želeli polno mero zdravja, sedaj pa ti lahko želimo le, naj ti bo lahka slovenska zemlja.

Ohranili te bomo v spominu kot dobrega tovariša in sodelavca.

Sodelavci iz Merilnih naprav Iskre Kibernetike

V Alžiru so še neizkoriščene možnosti

Široka potrošnja se svojimi izdelki iz leta v leto bolj uveljavlja na alžirskem trgu. Razumljivo je, da bi svojo prisotnost rada še okrepila, vendar pa bo za uspešnejši nastop potrebno razen okrepljenih prizadevanj na Iskrini strani potrebno tudi tesnejše sodelovanje na ravni ministrstev. Prav v teh dneh bo ustanovljen na zvezni ravni (pri Zveznem komiteju za energetiko in industrijo) podkomitej za sodelovanje z Alžir, od katerega jugoslovanski izvozniki in svede Iskra, precej pričakujejo.

Prek omenjenega podkomiteja naj bi se v bodoče urejala vprašanja, ki jih posamezni jugoslovanski gospodarstveniki niso uspeli reševati posamezno. Bodisi, ko bo šlo za vprašanja zagotavljanja plačil, za krepitev bilateralnosti sodelovanja, za posredovanje ustreznih poslovnotehničnih informacij, za pomoč pri odpiranju predstavništva, pa tudi za koordinacijo med jugoslovanskimi OZD, ki nastopajo na alžirskem tržišču. Ustanovitev podkomiteja je v tem trenutku že nujnost, kajti dosedanje in predvsem perspektivno nastopanje jugoslovanskega združenega dela na tem trgu dobiva vse širši obseg.

Svoje mesto (dokaj uspešno) išče tudi Iskra. Kako se je v tej severnoafriški državi uveljavljala doslej?

Iskra je v Alžiru iskala partnerje, ki jim je posredovala tehnologijo, komponente in ostalo blago. Iz široke potrošnje je v Alžir »odpotovala« proizvodno-montažna tehnologija za proizvodnjo malih gospodinjskih aparatov, kavni mlinčki, sušilniki las, sesalniki za prah, likalniki. Sodelovanje

je potekalo z industrijskim kompleksom SONELEC, (ki se je po reorganizaciji preimenovalo v ENIEM TIZI OUZOU) že tretje leto, letna vrednost posla pa je 3 milijone dolarjev.

Iskra zaenkrat posle dobiva prek mednarodnih tenderjev, vendar bo v bodočnosti — ko bo obojestransko sodelovanje bolj dorečeno kot sedaj na meddržavni ravni — možno pridobivati tudi direktna naročila. Iskra je na zahtevo te firme izdelala tudi predprojekt z vsemi elementi ponudbe za izgradnjo tovarne za proizvodnjo malih gospodinjskih aparatov (transfer tehnologije, dobava standardne in specialne opreme, inštruktaža kadrov).

Na osnovi te dokumentacije bo razpisano mednarodni tender, vendar ima po sedanjih izgledih Iskra precejšnje možnosti, da uspe. Tu bo imel precejšnjo vlogo vsekakor novoustanovljeni podkomitej.

V lanskem in letošnjem letu je Široka potrošnja dobavila alžirskemu podjetju Sonacat Alžir 30.000 prenosnih črno belih TV sprejemnikov, hkrati pa so

tudi prenesli tehnologijo za montažo teh aparatov in izsolali ustrezne kadre za tovarno v Blidi. Po reorganizaciji alžirske industrije naj bi preuredili tudi to tovarno in sicer za kapaciteto 300.000 televizorjev letno.

Tudi tu ima Iskra še veliko možnosti za osvojitve posla, saj ima alžirski partner ENIE SIDI BEL ABBES (Industrijski kompleks za elektroniko) z Iskro dobre izkušnje. To brez dvoma dokazuje tudi septembra podpisana pogodba o novih dobavah televizorjev. Obeta pa se tudi sodelovanje na področju proizvodnje barvnih TV sprejemnikov.

Široka potrošnja pripravlja tudi ponudbo za dobavljanje naprav za ozvočenje konferenčnih dvoran in kompletne inženiringa.

Za leto 1985 predvideva Široka potrošnja možnost prenosa proizvodno-montažne tehnologije za proizvodnjo barvnih televizorjev in prodajo sodobnega koncepta mono šasije teh sprejemnikov. Iskra pa naj bi se v Alžiru pojavila tudi v okviru poslovno tehničnega sodelovanja, prenosa tehnologije, organizacije proizvodnje in morebitnega skupnega razvoja pasivnih elektronskih elementov in komponent. Odpira se tudi možnost poslovnotehničnega sodelovanja pri proizvodnji televizije zaprtega kroga, požarnih, signalnih alarmnih naprav in ustreznega inženiringa.

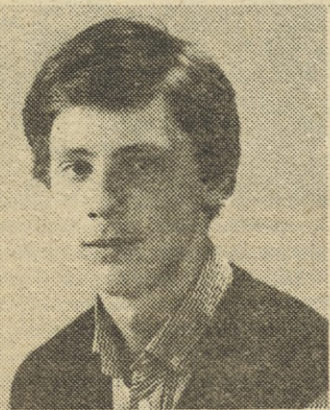
To pa se ni vse, saj so stekli tudi že prvi pogovori z industrijskim kompleksom ENIEM TIZI OUZOU) o osvajanju proizvodnje kompresorjev za hladilnike. Po začetnih pogovorih sodeč, naj bi Iskra dobavljala motorje, drugi jugoslovanski proizvajalci pa ostale pripadajoče dele. Sodelovanje naj bi predvidoma steklo leta 1985. Iskra bi z dobavo komponent sodelovala tudi pri prenosu tehnologije in kasnejši proizvodnji pralnih strojev.

V Alžiru pa so še neizkoriščene možnosti tudi za plasma ostalih Iskrinih širokopotrošnih izdelkov. Tako se alžirski partnerji že zanimajo za prenos montažne tehnologije in organizacije proizvodnje za male elektromotorje za gospodinjske aparate in profesionalno

uporabo, za proizvodnjo, oz. prenos proizvodnje plinskih infra peči.

Iskra bi na alžirskem trgu (stekli so že prvi razgovori) lahko nabavljala barvno lakirano žico za proizvodnjo elektromotorjev in transformatorjev te vrste drugih surovin. Po izjavi alžirskega Ministrstva za industrijo je namreč njihova država potem, ko zadovolji lastne potrebe, pripravljena ponuditi vse proizvode njene industrije. Prav zaradi predvidenega razmahu sodelovanja Iskre in alžirskih partnerjev bo Iskra v sredini prihodnjega leta v Alžiru odprla predstavništvo. Vse kaže, da uspehi bodo, saj to obeta tudi sedanja, za Jugoslavijo ugodna politična klima v Alžirju.

Prezgodaj si nas zapustil, Franci...

Komaj dobro leto si bil med nami, Franci, pa te ne bo nikoli več na delo. Nasmeh in poln nartov za prihodnost si moral od nas, tragična usoda ti je za vedno zaprla vrata nazaj, v življenje.

Pri sedemnajstih si moral končati tisto, kar tvoji vrstniki, prebujajoči se v cvetu mladosti, komaj začinjajo. Samostojnosti, o kateri si razmišljal in koval načrte, ti ni bilo usojeno dočakati.

Spominjamo se te, Franci Miklavčič, tvoji prijatelji iz OO ZSMS, tvoji sodelavci, vsi ki smo te vzeli medse v delovno okolje. Še vedno si med nami, saj je bil tvoj odhod prvenagel, da bi ga takoj doumeli.

Sodelavci iz TOZD TV Pržan

Teniskra '83

Letos smo v Kranju že petič zaporedno organizirali vsakoletno prvenstvo Iskrašev v tenisu. Prvenstvo je bilo v septembru. Nastopilo je 54 moških in 3 ženske. Priča smo bili zelo zanimivim dvobojem. Večina udeležencev je prikazala solidno teniško znanje. Da je tekmovalje potekalo nemoteno v vsesplošno zadovoljstvo nastopajočih, imajo največ zaslug Iskraši Žnidar, Bedenk in Ferenčak, ki so obenem člani TK Triglav, ki je prevzel tehnično izvedbo tekmovanja.

Rezultati:

Moški do 35 let: polfinale: Podlogar: Kavčič 6/3, 6/1; Žigon:Nadišar 6/0, 6/1; finale: Žigon:Podlogar 6/0, 6/0 bb.

Moški nad 35 let: polfinale: Polajnar: Kert 6/0, 6/3; Bedenk:Žganec 6/4, 4/6- 3/3; finale: Polajnar: Bedenk 6/2, 6/0.

Ženske: Skubic: Udovc 6/1, 6/4; Skubic:Kodek 6/1, 6/3; Kodek:Udovc 6/1, 6/3.

Zmagovalci so prejeli za osvojena prva mesta lične pokale. Vsi udeleženci pa so si bili ob zaključku enotni, da se drugo leto spet srečajo na TENISKRA '84.

Rajko Kožar

Maraton Treh src v Bovcu

Po letnih dopustih je tekaška sekcija DO Iskra — Avtomatika znova oživela. Člani smo se udeležili vseh pomembnejših množičnih tekov. Prvi krog tekaške sezone je bil v nedeljo, 24. t.m. v Bovcu na Maratonu treh src.

Prireditve se je udeležilo osem članov sekcije, ki smo združili bencinske bone in organizirali prevoz v Bovec s kombijem. Tam se nam je pridružila neutrudna Breda Jančar, ki je prišla na tek s planin. Večina nas je tekla na 21 km dolgi progi. Najboljši je bil Franc Henigman iz prodajnega področja avtomatizacije v energetiki, ki je v teku na 10 km osvojil 4. mesto. Če bi progno poznal, mu medalja ne bi ušla, saj je imel na cilju še dovolj moči.

V prelepem vremenu, pod vznožjem Alp smo bili zmagovalci vsi, ker smo premagali progno in sebe. To misel smo potrdili, ko smo v vselem vzdušju zaključili izlet v prijazni gostilni Modri val v Kobaridu.

Ta prispevek naj velja kot vabilo vsem, ki še oklevajo, da se nam pridružijo. Janez Srše

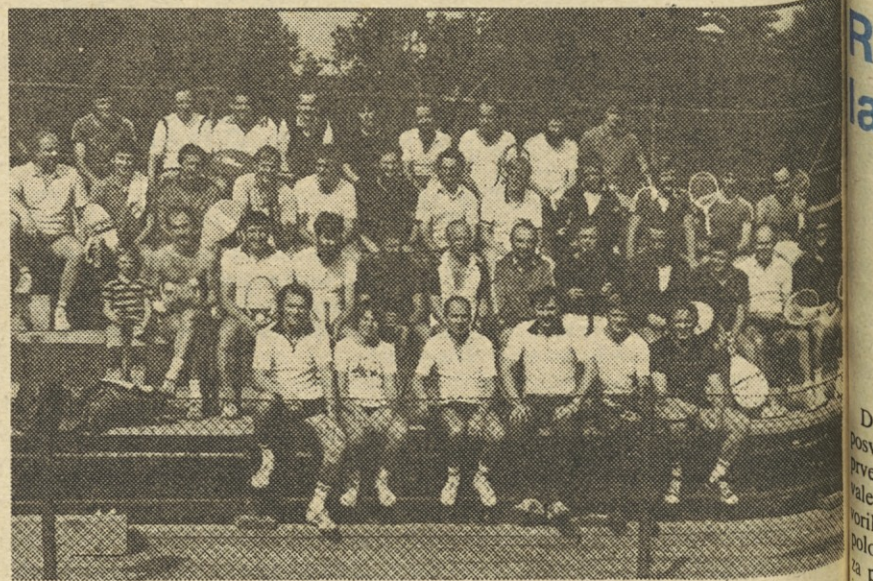
ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehanično, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Zeljeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovseničnik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Kazimir Mohar (Tematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Udeleženci Teniskre '83.

SOZD ISKRA Izobraževalni center Ljubljana razpisuje

naslednje programe strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja po področjih:

Raziskave in razvoj 2. RAZISKOVALNO RAZVOJNA ŠOLA V ISKRI od 7. 11. — 25. 11. 1983 in od 5. 11. — 9. 12. 1983

ki je namenjena vodjem raziskovalno-razvojnih enot v Iskri in delavcem, ki jih Iskra namenja za vodenje projektnih skupin.

Kakovost:

LASTNOSTI IN NAČIN PREVERJANJA MATERIALOV

od 17. 10. — 21. 10. 1983
ki je namenjena delavcem, ki se ukvarjajo s problematiko kvalitete in ki v svojem delu morajo poznati lastnosti in kakovosti različnih materialov.

Mednarodno sodelovanje

5. ZUNANJETRGOVINSKA ŠOLA V ISKRI

od 1. 2. — 26. 4. 1984
ki je namenjena delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

Organizacija in informatika SISTEMSKA ANALIZA od 17. 10. — 21. 10. 1983

ki je namenjena sistemskim analitikom in uporabnikom uslug.

STRUKTURNO PROGRAMIRANJE

od 24. 10. — 27. 10. 1983
ki je namenjen vsem programerjem in projektantom, ki že obvladajo vsaj enega od jezikov COBOL, PASCAL, FORTRAN.

BAZE PODATKOV

od 7. 11. — 11. 11. 1983
ki je namenjen programerjem in projektantom, ki še ne obvladajo tehnologije baz podatkov, oziroma tistim, ki bi si radi izpopolnili znanje s konkretnimi izkušnjami z upravljalnim sistemom baze podatkov TOTAL na računalnikih Iskra DELTA (PDP-11, VAX-11) ter na sistemu CDC-Cyber 72.

Podrobne informacije in prijavnice lahko dobite v Izobraževalnem centru SOZD Iskra, v Ljubljani, Trg revolucije 3, tel. št.: 061 222-212.

Navedeni programi so bili razpisani v predhodnih številkah Glasila Iskra.

Časopisne novice

Spodnjeidrijska Iskra je plačala letos samo za uvoz dinamno pločevine kar 7 milijonov nemških mark. Da bi se izognila nenehni odvisnosti od uvoza, se je odločila za novo investicijo. Kupila je žarilno peč za elektromagnetno obdelavo pločevine od angleške tovarne Welma. Iskra bo veljala investicija poldrug milijon nemških mark. Investicija je nujna zaradi stalnega pomanjkanja te vrste reprodukcijskega materiala. Sam proces žarjenja je precej zahteven, zato bo nujno tudi lastno znanje. Zmogljivost peči bo od polovice do ene tone pločevine na uro, s polno izkoriščenostjo pa bo tovarna pokrila vse lastne potrebe glede dinamno pločevine.

Naslednje ozko grlo v proizvodnem procesu predstavlja tudi izsek lamel, ki so ga doslej opravljali v Iskri v Železnikih, vendar tudi oni ne morejo narediti vsega. Zaradi tega v spodnjeidrijski Iskri razmišljajo, da bi tudi ta del proizvodnega procesa opravljali sami. Na tuje bi tako lahko prodali še več malih elektromotorjev. Za zdaj najbolj motljivo razni omejitveni administrativni ukrepi glede investicij in pa Čejstvo, da sprejet sanacijski načrt te organizacije še ni v celoti zaključen — Primorske novice.

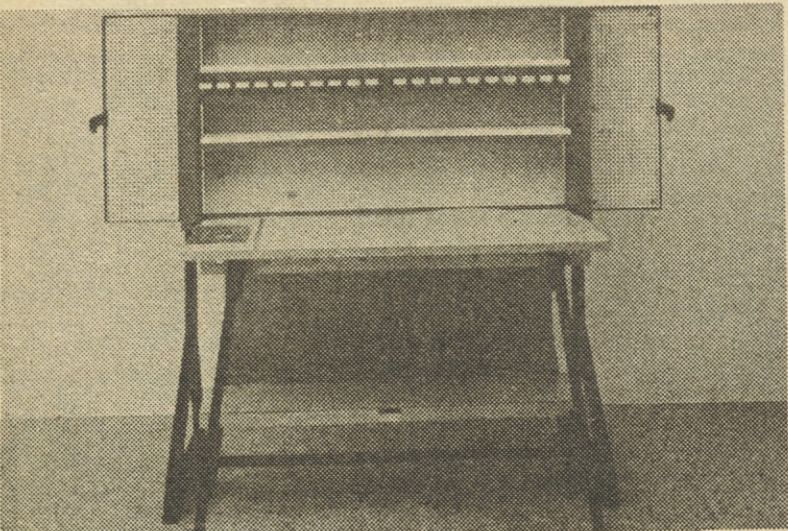
Podatek, ki najbolj skrbi Iskrine strokovnjake, se nanaša na uvoz opreme. V devetih mesecih so jo v tujini kupili za 1,7 milijona dolarjev, kar je tridesetkrat manj kot v enakem letnem obdobju ali le osmina tistega, kar so v Iskri načrtovali letos. Medtem ko imajo Iskrine delovne organizacije že zdaj po vrednosti petkrat manj opreme na delavca kot v razvitem svetu, se bo v nadaljnjim omejevanjem uvoza ta razkorak še povečal. Posledice tega bodo opazne šele čez leta ali desetletja, ko bo Iskra plačevala ceno sedanjih gospodarskih ukrepov in vse težje držala korak s proizvodnimi tekmeci na svetovnem tržišču. Podobne učinke bo imelo tudi administrativno omejevanje pri investiranju, kjer bo Iskra uspešna uresničiti le slabo polovico letošnjega naložbenega načrta — Glas, Kranj.

Iskra v Retečah je že lani in tudi letošnje polletje zaključila z rdečimi številkami. Vhodni materiali so se namreč podražili v povprečju približno za 70%, medtem ko so bile cene njihovih izdelkov zamrznele do srede julija, ko je Iskra pravzaprav izsilila 20% podražitev svojih izdelkov.

Iskra — Reteče je nadpovprečna izvoznica, tako v okviru Iskre kot v občini, oziroma panogi. Njeni prihodki so letos zelo slabi in tudi eden od vzrokov za izgubo. Zaradi neurejenih plačilnih razmer med državama, jim Alžirja dolguje za približno 400 milijonov dinarjev, kar seveda pomeni velik izpad dohodka, ki ga niso mogli nadomestiti. Hkrati se nižajo tudi izvozne premije, oziroma država zamuja pri izplačilu. Tako sta izpad dohodka pri izvozu in visoke cene sprovodila glavna vzroka za izgubo.

Zbral in uredil Marjan Kralj

REKLAMNA PRODAJA:

Vse Iskraše obveščamo, da DO ERO zopet prodaja omarice in mize KLIP KLAP z naslednjimi ugodnostmi:

- 41% nižje cene
- možnost plačila v šestih obrokih
- brez pologa
- organiziranje dostave, če iz enega kraja naročite večje število izdelkov

S primerjavo običajne in znižane cene lahko izračunate, koliko boste prihranili, če boste kupili:

Izdelek	Nova cena	Znižana cena	Višina obroka
1. Omarica KLIP KLAP	9.433,60 din	5.572,60 din	930,00 din
2. Omarica KLIP KLAP + stojalo za omarico	11.610,50 din	6.858,55 din	1.143,00 din
3. Miza KLIP KLAP + omarica KLIP KLAP	16.599,55 din	9.805,65 din	1.635,00 din
4. Miza KLIP KLAP + omarica in stojalo	18.776,45 din	11.091,60 din	1.849,00 din

- Izdelki so prvovrstni in imajo enoletno jamstvo.
- Omogočajo vam, da si na majhnem prostoru v hiši, garaži, kleti in podobnem uredite delavnico.
- Z nakupom omarice klip klap bo vaše orodje vedno urejeno in varno spravljeno.
- Omarico lahko pritrđite na steno, če pa jo želite premikati, pa na posebno stojalo.
- Na mizi klip klap boste pritrjevali nove in stare klip klap priključke, upenjali obdelovance različnih oblik ter jo uporabljali za razna druga dela.
- Mizo klip klap boste lahko zložili ter z njo zaprli ter zaklenili omarico klip klap.

Velikost omarice OM 210: 1252 x 620 x 230 mm

Velikost mize DM 201:

delovna ploskev 1100 x 600 x 25 mm

višina 775 mm

Vse informacije dobite v Kranju, DO ERO, pri tovarišici Betka BOLKA (tel. 22-221, int.) ter v Ljubljani, pri Dragici BRZIN, Prodaja ERO, Trg revolucije 3 (tel. 213-213, int. 15-30).

Ce niste iz Kranja ali Ljubljane vam priporočamo, da vaš sindikalni poverjenik zbere vaša naročila ter se z nami dogovori za način dostave.

Ponuja se vam priložnost, ki je ne kaže zamuditi!